

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/19-12/26
Urbroj: 50301-25/14-19-10
Zagreb, 2. svibnja 2019.

Hs**NP*021-12/19-09/11*50-19-04**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 02-05-2019		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
021-12/19-09/11	65	
Uredbeni broj:	Pril.	Vrij.
50-19-04	-	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Izvješće o radu pravobraniteljice za djecu za 2018. godinu – mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 021-12/19-09/11, urbroja: 65-19-03, od 1. travnja 2019. godine

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18), Vlada Republike Hrvatske o Izvješću o radu pravobraniteljice za djecu za 2018. godinu, daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske, u odnosu na Izvješće o radu pravobraniteljice za djecu za 2018. godinu, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela pravobraniteljica za djecu aktom, od 29. ožujka 2019. godine, ukazuje na sljedeće:

Vlada Republike Hrvatske Izvješće o radu pravobraniteljice za djecu za 2018. godinu ocjenjuje vrlo informativnim, ali i iznimno opširnim te preporučuje da u narednom razdoblju dostavljena Izvješća budu izrađena u kraćem formatu, a u svrhu bolje preglednosti postignutih rezultata na području zaštite djece i preporuka od strane pravobraniteljice za djecu.

Načelno, Vlada Republike Hrvatske ističe da su uočene određene nepravilnosti vezane uz izraze koji se odnose na lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu. Isti su u velikom dijelu Izvješća korišteni pravilno u skladu sa Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine, br. 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 – pročišćeni tekst, 137/15 – ispravak i 123/17), no na određenim mjestima korišteni su pogrešni termini, kao npr.: „jedinice lokalne uprave i samouprave (str. 174), „tijela regionalne i lokalne uprave“ (str. 178) i „tijelo regionalne uprave“ (str. 219).

Također, Vlada Republike Hrvatske skreće pozornost na popis kratica u kojem se na 262. stranici navodi Ministarstvo zdravlja koje nije u skladu sa odredbom članka 2. točke 19. Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (Narodne novine, br. 93/16, 104/16 i 116/18).

U sažetku Izvješća pod točkom 2.2 „Prava djece kao članova društvene zajednice“ na stranici 11, vezano uz rad savjeta i aktivne participacije djece i mladih, Vlada Republike Hrvatske ističe da je važno osigurati pravo djeteta na izražavanje vlastita mišljenja kroz suradnju svih ustanova, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i organizacija civilnog društva, a kako bi se osiguralo pružanje usluga u skladu s potrebama, dobi, kulturološkim i drugim potrebama djece u lokalnim zajednicama. Nastavno na navedeno, a s ciljem što šire primjene odredbi Konvencije o pravima djeteta kontinuirano se financijski podupiru projekti organizacija civilnog društva usmjereni promicanju i zaštiti prava djece te njihovoj aktivnoj participaciji u društvu. Navedeni projekti su usmjereni promicanju sudjelovanja djece u lokalnim zajednicama, osmišljavanju aktivnosti slobodnog vremena djece, poticanju njihove kreativnosti te osnaživanju rane intervencije. U Republici Hrvatskoj je u 2018. godini počeo s radom novi sastav Vijeća za djecu kao koordinacijskog tijela na nacionalnoj razini s ciljem usklađivanja rada državnih i ostalih tijela u praćenju primjene Konvencije o pravima djeteta te nacionalnog zakonodavstva i programa. Uz istaknute stručnjake u području zaštite dobrobiti djece, predstavnike nadležnih ministarstava, relevantnih ustanova i organizacija civilnog društva, kao članovi Vijeća za djecu imenovani su i predstavnik same djece te predstavnik Nacionalnog vijeća učenika čime je djeci izravno omogućeno sudjelovanje u postupcima oblikovanja i stvaranja politike prema djeci. U 2018. godini Vijeće za djecu je na svojim tematskim i drugim sjednicama raspravljalo o dječjoj participaciji u sustavu odgoja i obrazovanja, zakonskoj regulativi iz područja obrazovanja, kao i pravima odnosno mogućnosti sudjelovanja i odlučivanja djece u osnovnoj i srednjoj školi. Predstavljeni su i rezultati istraživanja na temu participacije djece u sustavu odgoja i obrazovanja koje su tijekom 2017. i 2018. godine provele znanstvenice s Edukacijsko – rehabilitacijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Temeljem Zakona o savjetima mladih (Narodne novine, broj 41/14) u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave osnivaju se i djeluju savjeti mladih, čime se omogućava sudjelovanje mladih u odlučivanju o upravljanju javnim poslovima od interesa i značaja za mlade, aktivno uključivanje mladih u javni život te informiranje i savjetovanje mladih u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave. Članovi savjeta mladih su osobe od 15 do 30 godina, a njihova uloga je da promiču i zagovaraju prava, potrebe i interese mladih na lokalnoj i područnoj razini. Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku prati provedbu ovoga Zakona, kroz godišnja izvješća jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koja sadržavaju podatke o broju osnovanih savjeta, njihovim aktivnostima te suradnji s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave te daje preporuke za efikasniju provedbu ovoga Zakona. Ministarstvo je tijekom 2018. godine uložilo dodatne napore kako bi savjeti mladih bili djelotvorniji u svom radu te kako bi im se pomoglo u tumačenju uloge i provedbi Zakona. U suradnji s Udrugom gradova Republike Hrvatske organizirane su sustavne edukacije za članove savjeta mladih i predstavnike jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Za potrebu provedbe edukacije navedeno Ministarstvo je financiralo i izradu priručnika Savjeti mladih te podržava organiziranje Nacionalne konferencije savjeta mladih koja se održala u Puli u prosincu 2018. godine. U suradnji s Državnom školom za javnu upravu, isto Ministarstvo je pokrenulo i jednodnevne edukacije namijenjene službenicima i dužnosnicima lokalne vlasti kako bi ih se osnažilo i potaknulo na uključivanje savjeta mladih u kreiranje javnih politika.

U sažetku Izvješća pod točkom 2.3 „Obrazovna prava“ na stranici 11, navodi se: „Sustavno obrazovanje iz građanskog odgoja i odgoja za ljudska prava mora se osigurati svoj djeci u Hrvatskoj, a i budućim djelatnicima odgojno-obrazovnih ustanova koji se, u okviru redovitih programa na fakultetima, trebaju osposobiti za ostvarivanje tih obrazovnih sadržaja.“.

U odnosu na navedeno, Vlada Republike Hrvatske napominje da su u okviru Cjelovite kurikularne reforme za rani i predškolski, osnovnoškolski i srednjoškolski odgoj i obrazovanje objavljeni kurikulumi međupredmetnih tema: Građanski odgoj i obrazovanje, Održivi razvoj, Osobni i socijalni razvoj, Poduzetništvo, Učiti kako učiti, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije, Zdravlje, (Narodne novine, br. 7/19 i 10/19) čime se prate smjernice Generalnog tajništva za obrazovanje, mlade, sport i kulturu Europske komisije na području unaprjeđivanja građanskih kompetencija učenika osnovnih i srednjih škola. U okviru Cjelovite kurikularne reforme za rani i predškolski, osnovnoškolski i srednjoškolski odgoj i obrazovanje planirani koncept provedbe sadržaja/aktivnosti vezanih uz razvoj građanskih kompetencija planiran od početka rada na reformskim procesima i razvoju kurikularnih dokumenta planiran je po modelu međupredmetne provedbe.

U sažetku Izvješća pod točkom 2.7 „Pravosudno zaštitna prava“ na stranici 15, u vezi nedostatka prostornih uvjeta za rad na nekim sudovima, posebnih čekaonica za djete, te neodgovarajuće i zastarjele tehničke opreme, kao i neujednačene prakse angažiranja stručnih suradnika i načina ispitivanja djeteta, Vlada Republike Hrvatske ističe kako je Ministarstvo unutarnjih poslova ustupilo Ministarstvu pravosuđa opremu financiranu iz IPA 2009 programa, za potrebe ispitivanja djece i maloljetnika (u odvojenim prostorijama od onih u kojima se vode rasprave/suđenje). Sporazum o ustupanju na trajno korištenje opreme i uređaja za audiovizualno snimanje razgovora s djecom potpisan je 2017. Oprema je isporučena na definirane lokacije županijskih, općinskih i prekršajnih sudova, uključujući i Pravosudnu akademiju tijekom 2017. godine (ukupno 28 setova opreme). S obzirom da neke od predefiniраниh lokacija nisu imale tehničke uvjete za smještaj opreme, tijekom 2018. godine oprema je premještena na druga tijela koja su iskazala interes za isto (4 seta opreme) čime je konačno završen postupak instalacije i puštanja u rad ustupljene opreme.

Također, u sažetku Izvješća pod podtočkom 2.7.2 „Zaštita prava djece u sukobu sa zakonom“ na stranici 16, ističe se da se Odgojni zavod u Turopolju još nalazi na izoliranoj lokaciji koja otežava integraciju maloljetnika u socijalnu sredinu i kontakt s obitelji. Vlada Republike Hrvatske ističe da se Odgojni zavod Turopolje nalazi na sadašnjoj lokaciji od 1993. godine, te smatra da sama lokacija nije najvažniji čimbenik uspješne socijalne rehabilitacije i reintegracije maloljetnika u društvo nakon izvršene odgojne mjere. Naime, uz poticanje i motivaciju samih maloljetnika za promjenu ponašanja, uspješnoj reintegraciji ponajviše može pridonijeti podrška obitelji, formalno i neformalno obrazovanje i sve ostale aktivnosti koje se tijekom izvršavanja odgojne mjere provode zajedno s maloljetnicima (rad, organizacija slobodnog vremena, stručna osposobljavanja za razna zanimanja i sl.). Također, ovisno o potrebama maloljetnika u Zavodu se provode i posebni programi: Prevencija ovisnosti o alkoholu i drogama (PORTOS I TALK), Psihosocijalni tretman (NAS), Psihološko savjetovanje i Kontrola bijesa (Kognitivno-bihevioralni tretman), kao i edukativno-razvojni programi: Trening socijalnih vještina, Zatvorenik kao roditelj, Vozač čimbenik sigurnosti u prometu i Čitateljski program. Posebni programi tretmana usmjereni su na otklanjanje faktora rizika za ponovno počinjenje kaznenog djela. Ovi faktori se mogu odnositi na kriminalne i/ili nasilne stilove mišljenja i ponašanja, ovisnost o drogi, alkoholu,

kockanju, poteškoće kontrole agresivnih impulsa i sl., a primjenjuju se grupno prema specifičnim skupinama maloljetnika zatvorenika (ovisnici o drogama, ovisnici o alkoholu, nasilni delinkventi, seksualni delinkventi i sl.) s ciljem smanjivanja rizika od ponovnog počinjenja kaznenog djela kroz ublažavanje i otklanjanje dinamičkih kriminogenih faktora. Kod velikog broja maloljetnika upravo rezultati u ovim programima mogu utjecati na smanjivanje vjerojatnosti kriminalnog povrata i uspješniju socijalnu rehabilitaciju u društvenu zajednicu. Prema maloljetnicima se primjenjuju i edukativno-razvojni programi koji predstavljaju svojevrsnu potkategoriju posebnih programa, a premda ne djeluju izravno na dinamičke kriminogene faktore, cilj im je promjena ponašanja radi poboljšanja kvalitete života maloljetnika te njihovog užeg i šireg socijalnog okruženja.

U dijelu Izvješća pod točkom 2.1 „Osobna prava“, podtočkom 2.1.1 „Statusna prava“ na stranici 13 i stranici 7 u sažetku Izvješća, vezano uz postupanje prema nezakonitim migrantima, Vlada Republike Hrvatske ističe da je postupanje prema nezakonitim migrantima (državljanima trećih zemalja koji nezakonito borave) normirano Zakonom o strancima (Narodne novine, br. 130/11, 74/13, 69/17 i 46/18) te pratećim podzakonskim propisima. Svi propisi vezani uz postupanje prema nezakonitim migrantima usklađeni su s direktivama Europske unije.

Naime, Zakonom o strancima propisano je postupanje policije prema nezakonitim migrantima od zatjecanja do napuštanja Europskog gospodarskog prostora (EGP). Prateći podzakonski akti kojima je detaljnije uređeno postupanje prema nezakonitim migrantima su: Pravilnik o postupanju prema strancima (Narodne novine, broj 68/18), Pravilnik o besplatnoj pravnoj pomoći u postupku povratka (Narodne novine, broj 57/18) i Pravilnik o boravku u prihvatnom centru za strance (Narodne novine, broj 101/18). Zakon o međunarodnoj i privremenoj zaštiti (Narodne novine, br. 70/15 i 127/17) propisuje postupanje policije prema tražiteljima međunarodne zaštite te, između ostalog, postupak izražavanja namjere za podnošenje zahtjeva za međunarodnu zaštitu i upućivanja u prihvatilište za tražitelje azila.

Vezano uz postupanje prema maloljetnim nezakonitim migrantima i tražiteljima međunarodne zaštite bez pratnje, Vlada Republike Hrvatske je 30. kolovoza 2019. godine donijela novi Protokol o postupanju prema djeci bez pratnje.

Vezano uz navode iz Izvješća koji se odnose na rješenja o protjerivanju maloljetnika, Vlada Republike Hrvatske ističe da se prilikom postupanja, u svakom konkretnom slučaju, provodi individualna procjena. Sukladno navedenoj procjeni donosi se odluka koja je utemeljena na jednom od ključnih načela Konvencije o pravima djeteta, a to je procjena najboljeg interesa djeteta. Već od 2013. godine, stupanjem na snagu Protokola o postupanju prema djeci odvojenoj od roditelja - stranim državljanima, propisane su obveze svih dionika koji sudjeluju u postupanju prema djeci bez pratnje, te je sukladno navedenom, prilikom svakog postupanja prema maloljetnicima bez pratnje od strane policije, uz maloljetnika prisutan skrbnik, odnosno djelatnik nadležnog centra za socijalnu skrb, koji vodi brigu o najboljem interesu maloljetnika u svim postupanjima prema istom.

Također, Vlada Republike Hrvatske napominje kako se najbolji interes maloljetnika utvrđuje u svakom zasebnom slučaju, što u praksi znači da će ponekad najbolji interes maloljetnika biti vraćanje u zemlju podrijetla i spajanje s obitelji ili će to biti provođenje postupka za međunarodnu zaštitu ili možda spajanje s članom obitelji u nekoj od zemalja država članica, itd. Istodobno, najbolji interes maloljetnika je ključno načelo kojim se

djelatnici policije vode prilikom postupanja te donošenja odluka prema maloljetnicima koji se nalaze u pratnji roditelja. Novim Protokolom o postupanju prema djeci bez pratnje, dodatno se razrađuju obveze i aktivnosti svih dionika u postupku prema maloljetnicima bez pratnje. Osnovano je i Međuresorno povjerenstvo za zaštitu djece bez pratnje koje će pratiti i usmjeravati postupanja prema maloljetnicima bez pratnje.

Vezano za navode o prijavama nevladinih udruga i drugih organizacija o nezakonitom i neprofesionalnom postupanju policije prema migrantima i djeci bez pratnje Vlada Republike Hrvatske napominje da su sve prijave, koje je Ministarstvo unutarnjih poslova dosad zaprimilo o navodnoj uporabi sredstava prisile prema migrantima, provjerene te su provedene detaljne terenske provjere u policijskim upravama i niti u jednom slučaju nije utvrđeno da su policijski službenici prema migrantima uporabili sredstva prisile. Također, niti u jednom slučaju nisu potvrđeni navodi da su policijski službenici na štetu državljana trećih zemalja počinili kaznena djela krađe. Vlada Republike Hrvatske ukazuje kako te prijave, u pravilu, ne sadrže dovoljno podataka potrebnih za kriminalističko istraživanje. Predstavnici hrvatske policije su više puta javno pozivali sve one koji imaju saznanja o eventualnim nezakonitim postupanjima policijskih službenika prema migrantima da takve informacije dostave, kako bi se te informacije provjerile i utvrdile činjenice. Migranti optužuju policijske službenike za nasilje iz razloga što su od strane policijskih službenika odvraceni od ulaska u Republiku Hrvatsku ili je prema njima proveden drugi propisani postupak kojim su vraćeni u zemlju iz koje su nezakonito ušli u Republiku Hrvatsku, očekujući da će im takve optužbe pomoći u novom pokušaju ulaska u Republiku Hrvatsku i nastavku puta prema zemljama odredišta.

Ujedno, Vlada Republike Hrvatske ističe nultu stopu tolerancije na nezakonitu uporabu sredstava prisile naspram bilo koje populacije, kao i nultu stopu tolerancije nad neprocesuiranjem bilo kojeg kaznenog djela ili prekršaja počinjenog od strane policijskih službenika.

Prioritetna politika Ministarstva unutarnjih poslova su zakonite i održive migracije, a ne potpomaganje i olakšavanje ilegalnih prelazaka državne granice. Ministarstvo unutarnjih poslova surađuje sa susjednim zemljama u cilju razmjene informacija o stanju sigurnosti na državnoj granici i kretanju nezakonitih migracija, te provodi zajedničke mješovite ophodnje u cilju sprječavanja nezakonitih migracija i održavanja povoljnog stanja sigurnosti na državnoj granici.

Vezano uz donošenje rješenja u skraćenom postupku, Vlada Republike Hrvatske ponovno napominje da se prije donošenja rješenja provodi individualna procjena konkretnog slučaja, a kada su u pitanju maloljetnici, njihov najbolji interes je temeljno načelo kojim se vode policijski službenici. U situacijama kada se postupa prema maloljetniku bez pratnje, prilikom donošenja rješenja, u policijskoj postaji prisutan je djelatnik centra za socijalnu skrb koji zastupa maloljetnika te isti u svakom trenutku u ime maloljetnika može izraziti namjeru za međunarodnu zaštitu, odnosno podnijeti zahtjev za humanitarni boravak. Navedeno može učiniti i u bilo kojoj kasnijoj fazi postupka, kao i prilikom provođenja readmisijskog vraćanja ili prisilnog udaljenja. Također, s ciljem nadgledanja zakonitosti prisilnih udaljenja kao i poštivanja temeljnih ljudskih prava u procesu prisilnog udaljenja provodi se projekt „Monitoring prisilnih udaljenja“.

Vezano uz navode kako Direktiva o povratku zahtjeva da se prije izdavanja odluke o vraćanju maloljetniku bez pratnje dodjeljuje pomoć odgovarajućih tijela koja nisu

tijela koja izvršavaju prisilno vraćanje uzimajući u obzir najbolji interes djeteta, Vlada Republike Hrvatske napominje da je prilikom postupanja prema maloljetnicima u policijskoj postaji prisutan skrbnik, odnosno djelatnik centra za socijalnu skrb, kojem se i uručuje rješenje doneseno u vezi maloljetnika. Djelatnik ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi je predstavnik tijela koje nije nadležno za izvršenje prisilnog vraćanja.

Povodom preporuke da se „Djeci u nezakonitom boravku ili prelasku državne granice osigura pravo na pristup međunarodnoj zaštiti“, Vlada Republike Hrvatske napominje da policija, prilikom postupanja prema migrantima, poštuje njihova temeljna prava i dostojanstvo te im omogućuje pristup sustavu međunarodne zaštite ako im je takva zaštita potrebna, sukladno općim dokumentima o ljudskim pravima, regulativi Europske unije te nacionalnom zakonodavstvu.

U dijelu Izvješća pod istom točkom i podtočkom na stranici 11, navodi se različita praksa te odbijanje centara za socijalnu skrb za davanje suglasnosti za promjenu prebivališta djeteta te suglasnosti za izdavanje osobnih isprava djetetu i upućivanje roditelja na sudsko rješavanje spora, što usporava ostvarivanje prava djeteta. Vlada Republike Hrvatske ističe kako je u vezi postupanja centara za socijalnu skrb, po članku 100. Obiteljskog zakona (Narodne novine, broj 103/15), članku 10. stavku 9. Zakona o osobnoj iskaznici (Narodne novine, broj 62/15) te postupanja po članku 34. stavku 8. Zakona o putnim ispravama hrvatskih državljana (Narodne novine, br. 77/99, 133/02, 48/05, 74/09, 154/14 i 82/15), održan sastanak predstavnika Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku i Ministarstva unutarnjih poslova te je u svrhu ujednačenog postupanja i djelotvorne zaštite prava djeteta, Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku krajem 2017. godine uputilo centre za socijalnu skrb u način postupanja.

U istom dijelu Izvješća pod istom točkom i podtočkom na stranici 12, vezano uz zakonsku nemogućnost promjene osobnog identifikacijskog broja (OIB) djeteta posvojenog po Obiteljskom zakon iz 2003. godine i time dostupnosti podataka o djetetu, čime se povrjeđuje pravo posvojenog djeteta na privatnost i moguće zloupotrebe podataka, Pravobraniteljica za djecu konstatira nužnost izmjene Obiteljskog zakona. Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku je upoznato s problemom nemogućnosti promjene OIB- a posvojenog djeteta prije 2014. godine odnosno 2015. godine i inicijativama koje su s tim u vezi pokrenule organizacije civilnog društva, kao i pojedini klubovi saborskih zastupnika. Obiteljskim zakonom iz 2014. godine, a zatim Obiteljskim zakonom iz 2015. godine propisana je mogućnost da rješenje o zasnivanju posvojenja sadrži određenje da se djetetu odredi novi OIB, ako je to potrebno radi zaštite prava i dobrobiti djeteta. Kako je određivanje i dodjeljivanje OIB-a za sve građane i pravne osobe, uvedeno 1. siječnja 2009. godine donošenjem Zakona o osobnom identifikacijskom broju (Narodne novine, broj 60/08), nije moguće promijeniti OIB djeteta posvojenog sukladno Obiteljskom zakonu iz 2003. godine. Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku je održalo sastanke s Ministarstvom financija, kao stručnim nositeljem izrade Zakona o osobnom identifikacijskom broju, na kojem je zaključeno da uređenje ovoga pitanja je potrebno urediti u zakonskom propisu koji uređuje posvojenje, o čemu će Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku voditi računa prilikom izrade Obiteljskog zakona.

U dijelu Izvješća pod točkom 2.1 „Osobna prava“, podtočkom 2.1.3 „Pravo na život uz roditelje i roditeljsku skrb“ na stranici 16 i pod točkom 6.4. „Obiteljsko pravna zaštita“ na stranici 180, vezano uz Zakon o provedbi Konvencije o građanskopravnim vidovima međunarodne otmice djece (Narodne novine, broj: 99/18), Pravobranitelj za djecu

dostavio je svoje mišljenje i prijedloge na Nacrt prijedloga zakona. Prijedlog da se, uz postojeće osnove za donošenje mjere oduzimanja djeteta, predvidi da će se mjera izricati i kod ugroze psihofizičkog razvoja djeteta Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku je prihvatilo. Sljedeće primjedbe nisu prihvaćene, te su u odnosu na njih dostavljena pojašnjenja kako slijedi:

1. Očitovanje na prijedlog Ureda pravobraniteljice za djecu da djetetu u postupcima po Konvenciji uvijek bude postavljen poseban skrbnik, pa i u situaciji kad dijete protupravno odvede roditelj ili druga osoba koja je djetetov zakonski zastupnik:

Članak 6. stavak 2. točka d) navedenog Zakona ostavlja mogućnost sudu imenovati djetetu posebnog skrbnika u drugim slučajevima kada procjeni da je to u interesu djeteta pa tako i u slučaju kada dijete protupravno odvede roditelj ili druga osoba koja je djetetov zakonski skrbnik, a situacija protupravnog odvođenja djeteta ukazuje na potrebu zastupanja djetetovih interesa od strane osobe različite od roditelja koji je dijete protupravno odveo. U sudskom postupku sud donosi odluku o imenovanju posebnog skrbnika djetetu te su zakonom kojim se uređuju obiteljskopравни odnosi taksativno navedeni slučajevi kada sud treba bez odgode imenovati djetetu posebnog skrbnika. Naime, u praksi postoje slučajevi kada doista nema nikakve potrebe djetetu imenovati posebnog skrbnika kao zakonskog zastupnika, primjerice kad se radi o malom djetetu, starom nekoliko mjeseci, a oboje roditelja se nađu u području jurisdikcije Republike Hrvatske i nisu lišeni roditeljske skrbi, posebice iz razloga što se roditeljima daje mogućnost da slučaj riješe sporazumom koji opet sud odobrava štiteći najbolji interes djeteta. Ukoliko Pravobraniteljica svoje stajalište zastupa s pozicije Europske konvencije za ostvarivanje dječjih prava, važno je istaknuti sljedeće. Prilikom polaganja isprave o ratifikaciji, sukladno članku 3. Zakona o potvrđivanju te Konvencije, Republika Hrvatska je na istu Konvenciju priopćila izjavu da će se Konvencija primjenjivati na određene skupine obiteljskih predmeta koji se provode pred njezinim sudbenim tijelima. Predmeti koji se odnose na protupravno odvođenje i zadržavanje djece nisu obuhvaćeni tom izjavom. Uvidom u izjave drugih država, stranaka te Konvencije vidljivo je da nijedna država ne primjenjuje tu Europsku konvenciju na ovu skupinu predmeta. Meritum ovih predmeta je određivanje jurisdikcije u koju pripada dijete, odnosno sud određuje hoće li se dijete vratiti u područje jurisdikcije iz kojeg je odvedeno ili će se odrediti da dijete ostane u području jurisdikcije gdje je dovedeno odnosno zadržano. Postoji li ili ne temelj zahtjeva za povratak djeteta, sud tek treba utvrditi. Naime, temelj za donošenje odluke u ovom postupku je već postojeća odluka o skrbi odnosno sporazum roditelja ili odgovarajuća zakonska odredba o zajedničkoj skrbi ili skrbi samo jednog roditelja. Članak 19. Konvencije izričito određuje da se odluka donesena na temelju Konvencije o građanskopravnim vidovima međunarodne otmice djece ne smatra meritornom o bilo kojem pitanju u vezi s pravom na skrb o djetetu.

2. Očitovanje na prijedlog Ureda pravobraniteljice za djecu da se utvrdi čija je dužnost organizirati stručnu pomoć djetetu i tko će takvu pomoć djetetu pružiti i da se osigura sudjelovanje djeteta i njegovo pravo na informaciju, odnosno da bude obaviješteno o mogućim posljedicama poštovanja njegova mišljenja:

U članku 4. navedenog Zakona određena su tijela nadležna za provedbu Konvencije u Republici Hrvatskoj. Člankom 7. stavkom 1. istog Zakona propisano je da će tijela iz članka 4. Zakona paziti na zaštitu prava i dobrobiti protupravno odvedenog ili zadržanog djeteta. Dalje preciziranje tijela i slučajeva u odredbi Zakona nije potrebno s obzirom na to da je propisom koji uređuju obiteljskopravne odnose uređeno da sudovi i javnopravna tijela koja vode postupke u kojima se izravno ili neizravno odlučuje o pravima djeteta moraju ponajprije

štiti prava djeteta i njegovu dobrobit. Nadalje, člankom 7. stavkom 2. ovoga Zakona nastojalo se maksimalno zaštititi dijete tijekom sudskog postupka na način da mu se osigura stručna pomoć, kako bi se na prikladan način saznalo važne činjenice i okolnosti slučaja te se na prikladan način dala mogućnost djetetu da izrazi svoje mišljenje, a da se dijete minimalno opterećuje navedenim sudskim postupkom. Upoznavanjem djeteta s mogućim posljedicama poštivanja njegovog mišljenja u navedenom postupku dodatno bi se opteretilo dijete, koje bi moglo dobiti dojam, a time i osjećaj odgovornosti da je odluka na djetetu i njegovom mišljenju. Dijete ima pravo na stručnu pomoć o čemu će sud voditi računa po službenoj dužnosti sukladno popisima koji uređuju obiteljskoppravne odnose. U svim postupcima u kojima se donosi odluka o djetetu, težina donošenja odluke mora biti na strani stručnjaka i suda. Djetetu se mora omogućiti da iznese svoje mišljenje i sazna važne činjenice i okolnosti slučaja, a pritom je potrebno maksimalno zaštititi dijete i minimalno ga opteretiti činjenicom vođenja sudskog postupka.

4. Očitovanje na prijedlog Ureda pravobraniteljice za djecu da se preciznije propiše nadležnost Središnjeg tijela za postupanje po Konvenciji u poduzimanju ili predlaganju privremenih mjera:

Člankom 8. ovoga Zakona propisane su obveze i ovlasti Središnjeg tijela iz članka 7. Konvencije, koje se odnose na sve države članice. U dosadašnjoj praksi niti jedna odredba ovoga članka nije uzrokovala neke dvojbe ili nedoumice u postupcima jer Središnje tijelo usmjerava i koordinira tijek postupka, od zaprimanja zahtjeva do podnošenja prijedloga sudu. Odredba članka 8. stavka 4. podstavka b) ostavlja mogućnost Središnjem tijelu koje će u pravilu biti prvo tijelo koje će imati uvid u dokumentaciju dostavljenu radi pokretanja postupka za povratak djeteta i da iz dostavljene dokumentacije uoči potrebu žurne zaštite djetetove dobrobiti te odmah angažira nadležna tijela da zaštite dijete. Ukoliko druga nadležna tijela prije Središnjeg tijela iz nekog drugog izvora saznaju da je dotično dijete u ugrožavajućim okolnostima, sukladno važećim propisima Republike Hrvatske u obvezi su poduzeti odgovarajuće mjere zaštite prava djeteta u okviru svoje nadležnosti. Također, ukoliko Središnje tijelo nije iz dostavljene dokumentacije uočilo takvu potrebu te nije zatražilo od drugih tijela postupanja radi zaštite dobrobiti djeteta, a isto se pokaže potrebnim u daljnjem tijeku postupka (npr. centar za socijalnu skrb prilikom izvida uoči potrebu za zaštitu djeteta) centar za socijalnu skrb nije u obvezi čekati nalog Središnjeg tijela za postupanje u okviru svoje nadležnosti. Centar za socijalnu skrb temeljem svojih ovlasti odnosno Obiteljskog zakona, Zakona o socijalnoj skrbi i drugih propisa, po službenoj dužnosti će zaštititi prava i dobrobit djeteta čim dobije obavijest ili na drugi način sazna da je dijete u ugrožavajućim okolnostima. Središnje tijelo bez odgode dostavlja obavijest nadležnom centru za socijalnu skrb o podnesenom zahtjevu za povratak djeteta, vodeći računa o roku u kojem Konvencija zahtijeva donošenje odluke odnosno očitovanje o razlozima nemogućnosti poštivanja tog roka. Članci 9. i 10. ovoga Zakona detaljnije uređuju postupak i mjere.

U dijelu Izvješća pod istom točkom i podtočkom na stranici 18, navodi se da sustav zaštite djece općenito nije učinkovit, zbog preširokih ovlasti i nadležnosti institucija i nedostatnog broja zaposlenih stručnih radnika educiranih i usko specijaliziranih za područje zaštite djece te nedostatnu podršku stručnim radnicima u vidu psihološke podrške i supervizije, zatim anketu koju je provela na otocima o socijalnoj skrbi i obiteljskopravnoj zaštiti na otocima te konstatira otežane uvjete rada na zaštiti djece u na otocima i izoliranim mjestima u Republici Hrvatskoj. Vlada Republike Hrvatske ističe da su uvjeti prostora, opreme i broja potrebnih stručnih i drugih radnika centra za socijalnu skrb i podružnice propisani Pravilnikom o minimalnim uvjetima prostora, opreme i broja potrebnih stručnih i

drugih radnika centra za socijalnu skrb i podružnice (Narodne novine, broj 57/14). Broj i vrsta stručnih radnika ovisi o broju stanovnika i gustoći naseljenosti na određenom području, veličini područja, broju i vrsti korisnika te njihovom udjelu u ukupnom stanovništvu, vrsti i opsegu specifičnih problema i poteškoća koji prevladavaju na tom području, zemljopisnim obilježjima i prometnoj povezanosti. Broj i vrsta stručnih radnika u podružnici ovisi o djelatnosti podružnice određenoj rješenjem o osnivanju i općim aktom centra. U centrima za socijalnu skrb trenutno je zaposleno ukupno 2.210 radnika na neodređeno radno vrijeme, od toga 1.594 stručna radnika (socijalni radnici, pravnici, psiholozi, socijalni pedagozi, edukacijski rehabilitatori). U 2018. godini, uz zapošljavanje na upražnjena radna mjesta, odobreno je 35 novih zapošljavanja u centrima za socijalnu skrb.

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku donosi Godišnji plan stručnog usavršavanja stručnih radnika u ustanovama socijalne skrbi, temeljem utvrđenih potreba i prioriteta te pojedinačna stručna usavršavanja prema pojedinačno utvrđenim potrebama. Isto Ministarstvo je omogućilo organizaciju supervizijskih grupa na terenu, kako bi stručnjaci koji rade na tako zahtjevnoj problematici imali stručnu podršku, a u cilju što kvalitetnijeg rada s roditeljima i djecom te preveniranja sagorijevanja na poslu.

Nadalje, u dijelu Izvješća pod istom točkom i podtočkom na stranici 21, vezano uz izdavanje osobnih dokumenata i samostalne roditeljske skrbi, navodi se upućivanje od centara za socijalnu skrb, roditelja koji samostalno ostvaruje roditeljsku skrb, na vođenje sudskog postupka radi promjene prebivališta djeteta. Vlada Republike Hrvatske ističe da sukladno članku 105. stavku 3. Obiteljskog zakona, jedan roditelj ostvaruje samostalno roditeljsku skrb na temelju odluke suda ako roditelji nisu postigli plan o zajedničkoj roditeljskoj skrbi ili sporazum tijekom postupka. Samostalno ostvarivanje roditeljske skrbi se ne odnosi na zastupanje djeteta u bitnim osobnim pravima djeteta te roditelj kod podnošenja zahtjeva sudu za samostalno ostvarivanje roditeljske skrbi mora navesti da i u tom pitanju želi samostalno ostvarivati roditeljsku skrb ili voditi novi postupak. Prilikom donošenja odluke o samostalnom ostvarivanju roditeljske skrbi sud je dužan utvrditi činjenice propisane člankom 416. Obiteljskog zakona. Navedeno ne isključuje mogućnost da centar za socijalnu skrb izda suglasnost, ako su ispunjeni uvjeti iz članka 100. stavaka 3. i 4. Obiteljskog zakona.

U dijelu Izvješća pod istom točkom i podtočkom, na stranicama 28, 29 i 30 vezano uz problematiku naplate uzdržavanja za djecu iz inozemstva, Vlada Republike Hrvatske ističe kako je člankom 4. točkom 13. Zakona o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 u području nadležnosti i mjerodavnog prava, priznanja i izvršenja odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obveze uzdržavanja (Narodne novine, broj 127/13), propisano da ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi, odnosno Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, kao Središnje tijelo za postupanje po navedenoj Uredbi pruža informacije o važećima propisima na području primjene Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009. Sukladno navedenom, na mrežnim stranicama navedenog Ministarstva dostupne su informacije o mogućnostima primjene odnosno podnošenja zahtjeva na osnovi Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja. Također, na mrežnoj stranici istog Ministarstva su dostupni kontakt podaci na koje se stranke mogu obratiti radi dobivanja detaljnijih informacija. Ujedno, Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku djeluje kao Središnje tijelo za postupanje po Konvenciji o međunarodnom namirenju uzdržavanja djeteta i drugim oblicima obiteljskog uzdržavanja, Hag, 2007. te kao Prijemno tijelo za Konvenciju o ostvarivanju alimentacijskih zahtjeva u inozemstvu, New York, 1956. Na mrežnim stranicama istog Ministarstva dostupne su informacije o mogućnostima primjene

odnosno podnošenja zahtjeva na osnovu navedenih konvencija te korisne poveznice na kojima se zainteresirani građani mogu detaljnije informirati o navedenoj tematici. Također, Vlada Republike Hrvatske ističe kako se informacije o samom tijeku postupanja navedenog Ministarstva, koje obavlja poslove Središnjeg tijela Republike Hrvatske za postupanje po međunarodnim dokumentima, svakodnevno strankama pružaju pisanim putem kao i putem osobnog primanja stranaka. Glede spomenute dugotrajnosti trajanja postupaka uvjetovanih međunarodnim karakterom, Vlada Republike Hrvatske napominje da isto Ministarstvo kao Središnje tijelo za provedbu predmetne Uredbe i Konvencije nakon uredno zaprimljenog zahtjeva, prosljeđuje zahtjev na daljnje postupanje Središnjem tijelu druge države članice te daljnji tijek postupka kao i njegovo trajanje ovisi o nadležnim tijelima zamoljene države.

Također, na stranici 30 Izvješća problematizira se pravo na privremeno uzdržavanje, vremensko ograničenje trajanja prava i nedostatnost propisanog iznosa prava u iznosu od 50 % propisanog minimalnog iznosa za uzdržavanje djeteta. Pravo na privremeno uzdržavanje uvedeno je Obiteljskim zakona iz 2003. godine, a od 1. rujna 2014. godine uređeno Zakonom o privremenom uzdržavanju (Narodne novine, broj 92/14). Pravo je uvedeno kao djelomična kompenzacija uzdržavanja djeteta određenog sudskom odlukom ili nagodbom o uzdržavanju, kojim je namjera zaštititi dijete ako je ugroženo njegovo uzdržavanje, dok obveznik uzdržavanja ne počne plaćati uzdržavanje. Pri tome je zakonski rok korištenja prava dok obveznik uzdržavanja ne počne izvršavati svoju obvezu, a najduže do tri godine, smatran rokom u kojem će se provesti postupci koji će osigurati izvršavanje obveze uzdržavanja. Zakonom o privremenom uzdržavanju skraćen je rok od šest na tri mjeseca od pokretanja ovršnog postupka, s namjerom da se u tom razdoblju utvrdi da li će se uspjeti s naplatom uzdržavanja kroz ovršni postupak ili će isto eventualno potaknuti obveznika uzdržavanja na plaćanje.

U dijelu Izvješća pod istom točkom, podtočkom 2.1.4 „Pravo na zaštitu od nasilja i zanemarivanja“ na stranici 36, u dijelu koji se odnosi na pravo i zaštitu od nasilja i zanemarivanja, predlaže se da „U svakom slučaju u kojem je sustav socijalne skrbi upoznat s činjenicom da dijete živi u rizičnom okruženju, nužno je provesti sveobuhvatnu roditeljsku procjenu te žurno poduzeti mjere za zaštitu prava i dobrobiti djeteta.“ Vlada Republike Hrvatske ističe da je provođenje sveobuhvatne obiteljske procjene te žurno poduzimanje mjera za zaštitu prava i dobrobiti djeteta uređeno važećim Obiteljskim zakonom kao i provedbenim propisima. Pravilnikom o mjerama zaštite osobnih prava i dobrobiti djeteta (Narodne novine, broj 123/15) propisano je postupanje za poduzimanje mjera za zaštitu osobnih prava i dobrobiti djeteta, kriteriji za procjenu ugroženosti osobnih prava i dobrobiti djeteta, sadržaj sveobuhvatne obiteljske procjene te su uvedeni instrumenti za procjenu razvojnih rizika i procjenu sigurnosti djeteta. Novim Protokolom o postupanju u slučaju nasilja u obitelji, koji je u proceduri donošenja, detaljno će biti naznačena i operacionalizirana postupanja i odgovornosti pojedinih resora u svrhu sveobuhvatne zaštite žrtve.

U dijelu Izvješća pod istom točkom i podtočkom na stranici 37 ukazuje se na nesnalaženje škola u rješavanju problema vršnjačkog nasilja, nedostatak kvalitetne procjene potreba svakog djeteta te da se nerijetko očekuje i da problem nakon prijavljivanja riješe druge institucije izvan škole. Vlada Republike Hrvatske ističe da je Ministarstvo znanosti i obrazovanja od 2013. godine uvelo sustav prikupljanja podataka o nasilju u školama s ciljem prikupljanja sustavnih podataka o istome te unaprjeđivanja podataka preventivnih aktivnosti vezanih uz sprječavanje nasilja među djecom i mladima, poboljšanja stručnog usavršavanja stručnjaka koji rade s djecom i mladima, senzibilizacije roditelja, djece i mladih za problem nasilja, kao i pružanjem sustavne pomoći žrtvama nasilja te informiranja zainteresirane

javnosti o problematici nasilja u školi, a u skladu s Protokolom o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima, kao i Programom aktivnosti za sprječavanje nasilja među djecom i mladima te Protokolom o postupanju u slučaju obiteljskog nasilja. Analizom obrazaca za prijavu nasilja utvrđeno je sljedeće: najviše slučajeva nasilja se odnosi na nasilničko ponašanje, tjelesne ozljede, prijetnje i verbalno nasilje, žrtve nasilja su u najvećem broju učenici, a najčešće su izrečene pedagoške mjere opomene i ukora. Srednjoškolske ustanove su različito reagirale na prijavljene događaje te poduzimale različite mjere poput savjetodavnog rada s učenicima i roditeljima, radionica i osnaživanja učenika, restitucije učenika do pedagoških mjera. Na temelju Protokola o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima i Protokola o postupanju u slučaju obiteljskog nasilja, srednjoškolske ustanove prijavljivale su slučajeve nadležnim institucijama (policiji, centru za socijalnu skrb, liječnicima, obiteljskim centrima, nadležnome gradskom uredu za odgoj i obrazovanje i /ili uredu državne uprave, Poliklinici za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba, Ministarstvu znanosti i obrazovanja te konačno pravobraniteljici za djecu). Vezano uz navod pravobraniteljice za djecu koji se odnosi na nepostupanje djelatnika prema djetetu, odnosno zanemarivanju zakonske i stručne obveze u radu s djecom u situacijama vršnjačkog nasilja, Vlada Republike Hrvatske napominje da se sustavno prati i vrednuje rad srednjoškolskih djelatnika te se u suradnji s Agencijom za odgoj i obrazovanje i Agencijom za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih organizira stručno osposobljavanje nastavnika srednjih škola.

U dijelu Izvješće pod istom točkom i podtočkom na stranici 43, Vlada Republike Hrvatske ističe kako je u okviru preventivnih aktivnosti sufinancirana provedba 46 preventivnih aktivnosti u osnovnoškolskim i srednjoškolskim ustanovama vezanih uz prevenciju ovisnosti i nasilja.

U dijelu Izvješća pod istom točkom i podtočkom na stranici 44 i točkom 4.4 „Mediji i zaštita dječjih prava“ na stranici 145, vezano uz smjernice za poštovanje, zaštitu i ostvarivanje prava djece u digitalnom okruženju, Vlada Republike Hrvatske ističe da kao što je navedeno u Izvješću, s ciljem što šire dostupnosti teksta, Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku je prevelo Preporuku o smjernicama za poštovanje, zaštitu i ostvarivanje prava djece u digitalnom okruženju na hrvatski jezik te je istu objavilo na internetskoj stranici Ministarstva, a ista je prosljeđena i svim centrima za socijalnu skrb – podružnicama obiteljskih centara, organizacijama civilnog društva te relevantnim ustanovama iz djelokruga Ministarstva. Sa sadržajem Smjernica upoznato je Vijeće za djecu odnosno članovi Vijeća kako bi upoznali sve relevantne dionike iz djelokruga rada tijela čiji su predstavnici u Vijeću, a ova je tema i sastavni dio Plana rada Vijeća u narednom razdoblju. S ciljem što skorije primjene predmetnih Preporuka, prilikom raspisivanja sljedećeg natječaja za organizacije civilnog društva navest će se Preporuka Vijeća Europe o smjernicama za poštovanje, zaštitu i ostvarivanje prava djece u digitalnom okruženju kao relevantni dokument čija će pojedina načela biti potrebno uvrstiti u prijedloge projekata organizacija civilnog društva. Također, prilikom donošenja budućih strateških dokumenata vodit će se računa o uvrštavanju područja zaštite djece u digitalnom okruženju kao posebnog područja zaštite prava djece sa mjerama čiju je učinkovitost moguće sustavno pratiti, u skladu s odredbama Preporuke.

U dijelu Izvješća pod točkom 2.3 „Obrazovna prava“, podtočkom 2.3.1 „Dostupnost odgoja i obrazovanja“ na stranici 52, vezano uz opću preporuku koja je upućena Ministarstvu uprave i Ministarstvu znanosti i obrazovanja o zaštiti prava i dobrobiti djece prilikom upisa u dječje vrtiće kojima su osnivači JLS i na preporuku da se na razini države

pokušaju ujednačiti kriteriji za upis djece u dječje vrtiće kojima su osnivači JLS, a koja se spominje na 160. stranici Izvješća, Vlada Republike Hrvatske naglašava kako se Ministarstvo uprave po pitanju istog očitovale dopisom od 9. siječnja 2019. godine. Očitovanje Ministarstva uprave na dopis Pravobraniteljice za djecu od 27. kolovoza 2018. godine kojim se u bitnom ukazuje na problem pritužbi roditelja prilikom upisa u dječje vrtiće kojima su osnivači jedinice lokalne samouprave vezano za kriterije upisa te nemogućnost ostvarivanja prava na sufinanciranje vrtića glasilo je:

„Slijedom ukazanog problema, a sukladno ovlaštenjima koja proizlaze iz Zakona o pravobranitelju za djecu („Narodne novine” broj 73/17) predloženo je da se u suradnji s Ministarstvom znanosti i obrazovanja na razini države pokušaju ujednačiti kriteriji za upis djece u dječje vrtiće kojima su osnivači jedinice lokalne samouprave. Ujedno se predlaže ukazati jedinicama lokalne samouprave na potrebu izdvajanja za djecu predškolske dobi u vidu sufinanciranja vrtića na području drugih jedinica lokalne samouprave u situacijama kada djeca iz različitih razloga nisu mogla ostvariti upis u vrtiću na području njihovog grada/općine ili u slučaju da vrtić ne postoji.

Polazeći od navoda i obrazloženja iznesenog u navedenom dopisu, Ministarstvo uprave u okviru svojeg zakonom utvrđenog djelokruga istaknulo je sljedeće:

Uvažavajući naprijed navedene preporuke Pravobraniteljice za djecu ističemo kako je Ustavom Republike Hrvatske („Narodne novine” broj 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10 i 05/14 – Odluka USRH) propisano da jedinice lokalne samouprave obavljaju poslove iz lokalnog djelokruga kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a osobito poslove koji se između ostalog odnose i na brigu o djeci. Poslovi lokalnog i područnog (regionalnog) djelokruga uređuju se zakonom.

Člankom 19. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“, broj 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11 144/12, 19/13 – pročišćeni tekst, 137/15 – ispravak i 123/17) propisano je da općine i gradovi u svom samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima i to osobito poslove koji se između ostalog odnose i na brigu o djeci te odgoj i osnovno obrazovanje. Nadalje, stavkom 2. istog članka Zakona propisano je da će se posebnim zakonima kojima se uređuju pojedine djelatnosti iz stavka 1. navedenog članka odrediti poslovi čije su obavljanje općine i gradovi dužni organizirati te poslovi koje mogu obavljati.

Iz navedenih odredbi jasno proizlazi da problematika na koju se odnosi dopis Pravobraniteljice za djecu spada u isključivi samoupravni djelokrug jedinica.

Pritom ističemo da je djelatnost ranog i predškolskog odgoja u Republici Hrvatskoj uređena Zakonom o predškolskom odgoju i obrazovanju („Narodne novine” broj 10/97, 107/07 i 94/13).

Ne ulazeći u primjenu tog Zakona, Ministarstvo uprave ukazuje da je člankom 2. zakona propisano da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju pravo i obvezu odlučivati o potrebama i interesima građana na svom području za organiziranjem i ostvarivanjem programa predškolskog odgoja te radi zadovoljavanja tih potreba osnivati dječje vrtiće.

Prilikom izrade općeg akta kojim dječji vrtići čiji je osnivač jedinica lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave uređuje postupak upisa u obvezi je držati se osnovnih kriterija koje propisuje Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju.

Iz dostavljenog dopisa vidljivo je da se suština problema odnosi na pitanje koje uređuje Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju, u čije tumačenje i primjenu Ministarstvo uprave nije ovlašteno ulaziti.

Obzirom na preporuku da ovo Ministarstvo upozori jedinice lokalne samouprave na neujednačene i diskriminatorne odredbe općih akata te im naloži revidiranje onih odredbi koje bi eventualno mogle dovesti do ugrožavanja prava i najboljih interesa djece, Ministarstvo uprave u okviru svojeg djelokruga ukazuje da je člankom 79. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi propisano da nadzor zakonitosti općih akata koje u samoupravnom djelokrugu donose predstavnička tijela općina, gradova i županija obavljaju uredi državne uprave u županijama i nadležna središnja tijela državne uprave, svako u svojem djelokrugu, sukladno posebnom zakonu.

S tim u vezi ukazujemo da nadzor nad provedbom Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju pa tako i općih akata kojima se uređuje materija predškolskog odgoja, sukladno članku 17. Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave („Narodne novine“ broj 93/16, 104/16 i 116/18) u djelokrugu je Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Ujedno, smatramo da nema zapreke da Ministarstvo znanosti i obrazovanja kao nadležno središnje tijelo državne uprave za predmetnu problematiku, putem ureda državne uprave u županijama uputi svim jedinicama lokalne samouprave koje su osnivači dječjih vrtića Uputu koja se tiče problematike na koju je ukazano u predmetnom dopisu, a sa svrhom ujednačavanja prakse i ostvarivanja ciljeva koji se žele postići navedenom preporukom.

S obzirom da se u predmetnom dopisu sugerira ovom Ministarstvu da ukaže jedinicama lokalne samouprave na potrebu izdvajanja za djecu predškolske dobi u vidu sufinanciranja dječjeg vrtića na području drugih jedinica lokalne samouprave u situacijama kada djeca iz različitih razloga nisu mogla ostvariti upis u vrtiću na području njihovog grada/općine ili u slučaju da vrtić ne postoji, koristimo priliku napomenuti da se također radi o pitanju koje nije u djelokrugu ovog Ministarstva. Sukladno članku 8. Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave, za navedeno pitanje mjerodavno je Ministarstvo financija u skladu s posebnim propisima.

Pritom ističemo da Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju kao mjerodavni propis ni u jednoj odredbi ne nameće dužnost jedinici lokalne odnosno (regionalne) samouprave da osigura financiranje vrtića u navedenoj situaciji.

Međutim, Ministarstvo uprave ukazuje da Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi u članku 54. propisuje da dvije ili više jedinica lokalne samouprave mogu obavljanje pojedinih poslova iz svoga samoupravnog djelokruga organizirati zajednički te mogu zajednički organizirati njihovo obavljanje u skladu s posebnim zakonima. U zajedničkom organiziranju obavljanja poslova iz samoupravnog djelokruga međusobne odnose te jedinice uređuju posebnim sporazumom u skladu sa zakonom i njihovim statutima i općim aktima.

Nastavno se ističe kako Ministarstvo uprave podržava nastojanja Pravobraniteljice za djecu za sufinanciranja dječjeg vrtića na području drugih jedinica lokalne samouprave. Ako se za svu djecu ne može ispuniti obveza brige na području njihovog grada ili općine prihvatljivo bi bilo da se djeci osigura smještaj u drugom vrtiću pod istim uvjetima koje bi imali u vrtiću čiji je osnivač ta jedinica lokalne samouprave, sukladno potrebama i financijskim mogućnostima konkretnih općina i gradova.

Ministarstvo uprave ovom prilikom još jednom želi istaknuti da podržava sva nastojanja i inicijativu Pravobraniteljice za djecu navedenu u predmetnoj preporuci te ukazuje da se navedena inicijativa odnosi na pitanja koja su uređena propisima koji nisu u djelokrugu Ministarstva uprave. Pritom također ukazujemo da treba voditi računa da pitanje brige o djeci spada u isključivi samoupravni djelokrug što znači da o istom jedinice lokalne samouprave odlučuju samostalno sukladno svojim potrebama i financijskim mogućnostima, a u skladu s posebnim zakonima.

I na kraju, a s obzirom na problematiku ukazanu u dopisu Pravobraniteljice za djecu želimo istaknuti da je naš zajednički cilj bolja i učinkovitija lokalna samouprava u smislu kvalitetnijeg pružanja usluga svim građanima.

U tom nastojanju koristimo priliku istaknuti da se u Ministarstvu uprave provodi projekt pod nazivom „Optimizacija sustava lokalne i područne (regionalne) samouprave“ kojim projektom se između ostalog želi poboljšati učinkovitost sustava, kao i napraviti analiza poslova iz djelokruga jedinica lokalne samouprave.

Stoga će analizom biti obuhvaćeno i pitanje obavljanja poslova iz djelokruga jedinica lokalne samouprave koji se odnose na brigu o djeci.

Temeljem rezultata koji će se dobiti provedbom Projekta steći će se jasna slika o poslovima iz djelokruga koji se obavljaju u jedinicama lokalne samouprave i način njihova obavljanja.

Kao jedna od mjera koja će proizaći iz rezultata Projekta je i ona koja se odnosi na poticanje jedinica na zajedničko obavljanje poslova iz njihova djelokruga kako bi se podigla razina kvalitete pruženih usluga koje proizlaze iz poslova koji se obavljaju u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave. Tom prigodom posebna pozornost bit će usmjerena i na poslove odnosno usluge koje se odnose i na brigu djecu.“.

U dijelu Izvješća pod istom točkom i podtočkom na stranici 56, vezano uz izraz „nostrifikacije diploma“, Vlada Republike Hrvatske ističe kako se izraz nostrifikacija diploma više ne koristi. Republika Hrvatska provodi postupak priznavanja inozemnih visokoškolskih kvalifikacija od 1. srpnja 2004. godine u skladu sa Zakonom o priznavanju inozemnih obrazovnih kvalifikacija (Narodne novine, br. 158/03, 198/03, 138/06, i 45/11), a čijim je stupanjem na snagu prestao vrijediti Zakon o priznavanju istovrijednosti stranih školskih svjedodžbi i diploma (Narodne novine, br. 57/96 i 21/00) na temelju kojeg se provodio postupak tzv. nostrifikacije.

U dijelu Izvješća pod istom točkom, podtočkom 2.3.3 „Kadrovski uvjeti te programi i sadržaji“ na stranici 62, navodi se da zbog prijava koje se odnose na neprimjerene i diskriminirajuće sadržaje udžbenika na početku školske godine, pravobraniteljica za djecu je ponovila preporuku Ministarstvu znanosti i obrazovanja da provede nadzor nad sadržajima udžbenika te da se poduzmu potrebne mjere kako bi se otklonili sadržaji za koje se utvrdi da su protivni načelima demokratskog poretka, a odnose se na zaštitu ljudskih i manjinskih prava, temeljnih sloboda i prava čovjeka i građanina te ravnopravnost spolova te da članove Stručnog povjerenstva za prosudbu školskih udžbenika upozna sa Zakonom o suzbijanju diskriminacije i Zakonom o ravnopravnosti spolova.

Vlada Republike Hrvatske ističe da nakon stupanja na snagu Zakona o udžbenicima i drugim obrazovnim materijalima za osnovnu i srednju školu (Narodne novine, broj 116/18) uslijedilo je i donošenje Pravilnika o udžbeničkom standardu te članovima stručnih povjerenstava za procjenu udžbenika i drugih obrazovnih materijala (Narodne novine broj 9/19). Člankom 3. stavkom 6. Zakona o udžbenicima i drugim obrazovnim materijalima za osnovnu i srednju školu propisano je da znanstveni, pedagoški, psihološki, didaktičko-metodički, etički, jezični, likovno-grafički i tehnički zahtjevi za izradu udžbenika, kao i oblik udžbenika za pojedini predmet, razred i razinu obrazovanja, predstavljaju udžbenički standard, a utvrđuju se pravilnikom koji donosi ministar nadležan za obrazovanje. Postupak utvrđivanja usklađenosti udžbenika s predmetnim kurikulumom i međupredmetnim temama te pravilnikom iz članka 3. stavka 6. Zakona o udžbenicima i drugim obrazovnim materijalima za osnovnu i srednju školu provode stručna povjerenstva koja imenuje ministar nadležan za obrazovanje. Od 2013. do 2019. godine na snazi je bio Udžbenički standard, donesen na

temelju Zakona o udžbenicima za osnovnu i srednju školu (Narodne novine, br. 27/10 i 55/11) koji govori o tome da je svaki udžbenik usmjeren na promicanje temeljnih vrijednosti koje proizlaze iz opredijeljenosti hrvatske obrazovne politike za cjelovit osobni razvoj učenika, za čuvanje i razvijanje nacionalne, kulturne, duhovne, materijalne i prirodne baštine Republike Hrvatske te za toleranciju i suživot sa svima u Europi i svijetu. Među ostalim etičkim zahtjevima kojima udžbenik odgovara stoje i:

- promicanje načela održivoga razvoja, jednakosti, društvene pravednosti, pluralizma, demokratičnosti, tolerancije i ljudskoga dostojanstva
- promicanje međukulturnog razumijevanja, rasne, nacionalne, etničke, spolne, rodne, vjerske ravnopravnosti pojedinaca i društvenih skupina te osvještavanje prava na različitost
- promicanje ravnopravnosti spolova na primjeren način koristeći se u jednakome omjeru ilustracijama likova obaju spolova i služeći se imenicama obaju rodova, osobito u imenovanju strukovnih kvalifikacija, zvanja i zanimanja, ne narušavajući pritom komunikacijsku razinu i prirodnost hrvatskoga jezika
- priprema oba spola za djelatno i ravnopravno sudjelovanje u svim područjima života
- promicanje upoznavanja i poštovanja vrijednosti nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj te drugih naroda i kultura u Europi i svijetu.

Novi Pravilnik o udžbeničkom standardu te članovima stručnih povjerenstava za procjenu udžbenika i drugih obrazovnih materijala govori o etičkim zahtjevima za izradu udžbenika u članku 5. stavku 3 te navodi sljedeće:

Udžbenik promiče:

- dostojanstvo ljudske osobe, emancipaciju, slobodu, ravnopravnost, pravednost, domoljublje, nacionalni identitet, društvenu jednakost, dijalog i snošljivost, rad, poštenje, mir, očuvanje prirode i čovjekova okoliša te druge demokratske vrijednosti
- međukulturno razumijevanje, rasnu, nacionalnu, etničku, spolnu, rodnu, vjersku ravnopravnost pojedinaca i društvenih skupina te osvještuje pravo na različitost
- ravnopravnost spolova, na primjeren način koristeći se u jednakom omjeru ilustracijama likova obaju spolova i služeći se imenicama obaju rodova, osobito u imenovanju zvanja i zanimanja, ne narušavajući pritom komunikacijsku razinu i prirodnost hrvatskog jezika
- upoznavanje i poštovanje vrijednosti nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj te drugih naroda i kultura u Europi i svijetu
- kulturni i društveni razvoj djece i mladih pripadnika manjina u sustavu odgoja i obrazovanja.

U dijelu Izvješća pod istom točkom, podtočkom 2.3.5 „Primjereno obrazovanje djece s teškoćama u razvoju“ na stranici 69, u odnosu na preporuku upućenu Ministarstvu uprave i Ministarstvu znanosti i obrazovanja, a koja glasi: „Stoga preporučujemo MZO-u i Ministarstvu uprave da zajedničkim i koordiniranim djelovanjem pronađu mehanizme za ubrzavanje procesa donošenja rješenja o primjerenom programu školovanja.“, Vlada Republike Hrvatske ističe da ista nije u nadležnosti Ministarstva uprave već u isključivoj nadležnosti tijela čiji je djelokrug rada područje osnovnoškolskog obrazovanja, odnosno Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Vlada Republike Hrvatske napominje kako profesionalnu potporu učenicima s teškoćama u sustavu odgoja i obrazovanja, pored stručnih djelatnika predškolskih, osnovnoškolskih i srednjoškolskih redovitih i posebnih ustanova, pružaju i stručnjaci različitih specijalnosti, savjetnici agencija i pomoćnici u nastavi. U 2018. godini iz programa

financirane su 52 udruge, bespovratna sredstava su osigurana za pružanje usluga 307 pomoćnika u nastavi za 321 učenika s teškoćama u razvoju u Republici Hrvatskoj. Ministarstvo znanosti i obrazovanja osigurava potrebnu programsku i profesionalnu pomoć te prostornu i pedagoško-didaktičku prilagodbu učenicima s teškoćama radi njihova primjerenog obrazovanja, unapređenja i podizanja kvalitete njihova života (socijalizacije i osposobljavanja za samostalan život i rad) te integracije u život zajednice nakon završetka njima primjerenog i prilagođenog školovanja (prijevoz i prehrana je osigurana za 3062 učenika, nastavna sredstva i pomagala su osigurana za 1378 učenika).

Ministarstvo znanosti i obrazovanja, sukladno godišnjoj Odluci o financiranju troškova prijevoza i posebnih nastavnih sredstava za školovanje učenika s teškoćama u razvoju u srednjoškolskim programima te Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi osiguravaju troškove prijevoza učenicima s teškoćama u razvoju u srednjoškolskim programima, kao i troškovi prijevoza za pratitelje, kada je zbog vrste i stupnja teškoća pratitelj potreban, a koji se školuju na temelju rješenja o primjerenom programu i obliku školovanja ureda državne uprave u županiji nadležnog za obrazovanje te svladavaju jedan od primjerenih programa prema Pravilniku o srednjoškolskom obrazovanju učenika s teškoćama i većim teškoćama u razvoju (u 2018. godini prijevoz i prehrana je osigurana za 190 učenika, nastavna sredstva i pomagala osigurana su za 598 učenika).

U studenome 2018. godine objavljen je Pravilnik o pomoćnicima u nastavi i stručnim komunikacijskim posrednicima (Narodne novine, broj 102/18).

Za učenike s teškoćama u razvoju u Osnovnoj školi Marina Držića u suradnji s gradom Dubrovnikom osigurana su sredstva za kupnju kombi vozila. Za učenike s motoričkim oštećenjima Centra za odgoj i obrazovanje Goljak osigurana su sredstva za kupnju novog vozila opremljenog za prijevoz djece s motoričkim oštećenjima.

U dijelu Izvješća pod točkom 2.4 „Zdravstvena prava“ na stranici 75, vezano uz liječenje djece koja boluju od rijetkih bolesti, a čije liječenje se provodi skupini lijekovima koji nisu na listi Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, Vlada Republike Hrvatske napominje da osigurana osoba u sklopu prava iz osnovnog zdravstvenog osiguranja ima pravo na lijekove utvrđene osnovnom i dopunskom listom lijekova. Postupak stavljanja lijekova na važeće liste lijekova Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje te na Popis posebno skupih lijekova provodi se kontinuirano tijekom godine i to prema odredbama koje su utvrđene pravilnicima ministra nadležnog za zdravstvo, koji reguliraju postupke za određivanje cijena lijekova i mjerila za stavljanje lijekova na liste. Na Osnovnoj listi lijekova Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje se nalaze mnogobrojni lijekovi za liječenje teških i rijetkih bolesti i ti lijekovi su 100 % dostupni osiguranim osobama. Zbog osiguranja bolje dostupnosti navedenih lijekova što većem broju osiguranih osoba, 2005. godine je formiran Popis posebno skupih lijekova. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje u okviru planiranih sredstava nastoji osigurati pružanje zdravstvene zaštite za sve osigurane osobe koje imaju potrebu za posebno skupim lijekovima, osiguravajući da se liječenje lijekovima s tog Popisa financira s posebne pozicije, izvan pozicije bolničkih proračuna. Vodeći računa o ograničenim financijskim sredstvima, racionalizacijom troškova Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje je tijekom proteklih godina uspio uvrstiti na listu lijekova i na Popis posebno skupih lijekova veliki broj novoregistriranih, tzv. pametnih, iznimno skupih lijekova. Od 2005. godine, kada je uspostavljen Popis za posebno skupe lijekove pa do danas financijska su sredstva za posebno skupe lijekove višestruko povećana. Danas se na Popisu posebno skupih lijekova nalazi ukupno 251 različitih pakiranja lijekova sa 106 djelatnih tvari. Na Popis posebno

skupih lijekova je 2017. godine stavljeno ukupno 20 novih lijekova s novom djelatnom tvari, a tijekom 2018. godine još njih 18 novih. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje poduzima aktivnosti kojima se stvara financijska mogućnost da svi oboljeli koji trebaju određeni lijek s Popisa posebno skupih lijekova taj lijek i dobiju. U okviru raspoloživih financijskih sredstava Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje planira troškove za lijekove na Popisu posebno skupih lijekova.

Vezano uz kriterije za primjenu lijeka Spinraza, Vlada Republike Hrvatske napominje da je lijek nusinersen, zaštićenog imena Spinraza, stavljen 10. svibnja 2018. godine na Osnovnu listu lijekova Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i Popis posebno skupih lijekova, od kada se može primjenjivati na teret obveznog osiguranja, bez opterećenja bolničkog proračuna i bez sudjelovanja osigurane osobe u cijeni lijeka, za liječenje spinalne mišićne atrofije tipa I, II i III, kod djece u dobi do 18 godina, koja nisu na trajnoj mehaničkoj ventilaciji. Lijek je stavljen na listu lijekova prema propisanoj proceduri sukladno odredbama Pravilnik o mjerilima za stavljanje lijekova na osnovnu i dopunsku listu lijekova Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (Narodne novine, br. 83/13 i 12/14), pri čemu je odluka donesena temeljem dostupnih dokaza u smislu rezultata kliničkih studija te su važeće smjernice za primjenu ovoga lijeka na teret sredstava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje sastavljene uvažavajući stručno mišljenje hrvatskih liječničkih eksperata u liječenju bolesnika sa spinalnom mišićnom atrofijom. Također, Vlada Republike Hrvatske posebno napominje da je lijek Spinraza temeljem ponude nositelja odobrenja uvršten na listu lijekova Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje s postojećom smjernicom pa Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje ne može samoinicijativno proširivati zadanu smjernicu. I dalje se prati učinkovitost lijeka i rezultate liječenja bolesnika, koji su na terapiji s ovim lijekom, te ih sustavno analizira liječnički ekspertni tim. O eventualnom prijedlogu za proširenjem kriterija za primjenu lijeka, a koji mora biti utemeljen na smjernicama medicinske struke i novim znanstvenim dokazima, u slučaju da isti budu dostavljeni Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje, mora se provesti predviđena propisana pravna procedura sukladno odredbama Pravilnika o mjerilima za stavljanje lijekova na listu lijekova Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje kao i načinu utvrđivanja cijena lijekova koje će plaćati Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje te načinu izvještavanja o njima (Narodne novine, broj 33/19).

Vezano uz cijenu inzulina, Vlada Republike Hrvatske napominje da Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje provodi postupak usklađivanja cijena temeljem referentnih skupina u skladu s važećim zakonskim i podzakonskim propisima, odluke se usuglašavaju sa strukom te mišljenje daje Povjerenstvo za lijekove, sastavljeno od vanjskih stručnjaka različitih specijalnosti. Postupak koji je Zavod započeo u studenome 2018. godine je poništen te više ne postoje pravni preduvjeti za daljnje provođenje postupka javnog nadmetanja za utvrđivanje cijena lijekova. Upravno vijeće Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje je na svojoj sjednici, 20. prosinca 2018. godine, poništilo Odluku o provođenju javnog nadmetanja za utvrđivanje cijena lijekova za osnovnu i dopunsku listu lijekova Zavoda (klase: 025-04/18-01/220, urbroja: 338-01-01-18-01, od 27. studenoga 2018. godine) i Odluku o utvrđivanju referentnih skupina s cijenama lijekova unutar svake referentne skupine i podskupine (klase: 025-04/18-01/221, urbroja: 338-01-01-18-01, od dana 27. studenoga 2018. godine). Slijedom navedenoga, cijene inzulina se neće mijenjati.

U istom dijelu Izvješća pod istom točkom i podtočkom na stranici 77 vezano uz navode o ortopedskim pomagalicama, u prijedlozima za poboljšanja navodi se: „Uvrstiti asistivnu tehnologiju na liste pomagala Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje“. Vlada

Republike Hrvatske ističe da se pod asistivnom tehnologijom smatraju tehnološki proizvodi, dio opreme ili sustava koji se koriste kao adaptivna i rehabilitacijska pomagala (npr. laptopi, specijalizirani komunikator). Pomagala koja se osiguranim osobama Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje propisuju sukladno Pravilniku o ortopedskim i drugim pomagalima (Narodne novine, br. 7/12, 14/12, 23/12, 25/12, 45/12, 69/12, 85/12, 92/12 – ispravak, 119/12, 147/12, 21/13, 38/13, 93/13, 119/13, 125/13 – ispravak, 129/13, 136/13, 141/13 – ispravak, 154/13, 11/14, 12/14 – ispravak, 22/14 – ispravak, 34/14, 45/14, 54/14, 59/14, 86/14, 92/14, 119/14, 129/14, 149/14, 17/15, 29/15, 41/15, 62/15, 77/15, 86/15, 124/15, 129/15, 132/15, 139/15, 25/16, 30/16, 53/16, 94/16, 106/16, 108/16 – ispravak, 36/17, 55/17, 102/17, 131/17, 10/18, 14/18 – ispravak, 34/18, 42/18, 52/18, 57/18 – ispravak, 74/18, 98/18, 102/18 – ispravak, 15/19 i 40/19), smatraju se medicinskim proizvodima u skladu s odredbama Zakona o medicinskim proizvodima (Narodne novine, broj 76/13) i propisima donesenim osnovom toga Zakona, koji su namijenjeni omogućavanju poboljšanja oštećenih funkcija, odnosno ublažavanju ili otklanjanju tjelesnog oštećenja ili nedostatka organa i sustava organa ili nadomještanju anatomskih ili fizioloških funkcija organa, koji su nastali kao posljedica bolesti ili ozljede. Pravilnik o mjerilima za stavljanje medicinskih proizvoda na osnovnu i dodatnu listu medicinskih proizvoda Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje te mjerilima za određivanje cijena medicinskih proizvoda (Narodne novine, broj 5/19) definira mjerila koje medicinski proizvod treba zadovoljiti kako bi bio uvršten na liste Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje te tko može podnijeti prijedlog za pokretanje predmetnog postupka stavljanja medicinskog proizvoda na liste Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje. Nadalje, Vlada Republike Hrvatske ističe da Ministarstvo zdravstva u suradnji s Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo, županijskim zavodima za javno zdravstvo i zdravstvenim radnicima kontinuirano i aktivno radi na podizanju svijesti cjelokupnog stanovništva, a posebno roditelja, o važnosti zaštite zdravlja cijepljenjem.

U dijelu Izvješća pod točkom 2.5 „Socijalna i ekonomska prava“, podtočkom 2.5.2 „Ekonomska prava“ na stranici 83, vezano uz pravo na primjereni životni standard navodi se kako se važećim Zakonom o subvencioniranju stambenih kredita (Narodne novine, br. 65/17 i 61/18) omogućuje dodatno subvencioniranje kredita za dvije godine po svakom živorođenom ili posvojenom djetetu u obitelji korisnika kredita, ali nema odredbe zakona koja bi omogućila subvencioniranje kredita i za svako već rođeno ili posvojeno dijete u obitelji korisnika. Nadalje, pod točkom 2.9. „Diskriminacija“ na stranici 123 navodi se prijava zbog diskriminacije po osnovi dobi zbog istih odredbi Zakona, te se ističe kako je, s obzirom na to da se subvencija ne primjenjuje na djecu rođenu prije stupanja na snagu toga Zakona, upućena preporuka Ministarstvu graditeljstva i prostornoga uređenja da razmotri izmjenu navedene odredbe Zakona zbog diskriminatornog učinka s osnove dobi za djecu koja su rođena prije nego što je obitelj podigla stambeni kredit. Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja provelo je javno savjetovanje o Nacrtu prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o subvencioniranju stambenih kredita u trajanju od 30 dana, od 4. ožujka 2019. do 2. travnja 2019. godine. Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja je uvažilo preporuku pravobraniteljice za djecu pa se predloženim izmjenama i dopunama, između ostaloga, predviđa i izmjena za dodatno subvencioniranje uzimajući u obzir postojeći broj maloljetne djece u kućanstvu podnositelja zahtjeva. Predloženim izmjenama i dopunama predviđa se različit vremenski period subvencioniranja kredita za djecu rođenu/posvojenu nakon podizanja kredita (godinu dana) u odnosu na trajanje subvencije za djecu rođenu/posvojenu nakon podizanja kredita (dvije godine). Različiti vremenski periodi subvencioniranja kredita proizlaze iz različitih ciljeva Zakona te nisu diskriminirajući za djecu. Zakon o subvencioniranju stambenih kredita donesen je u svrhu poticanja demografske obnove društva, urbane regeneracije naselja te smanjenja iseljavanja mladih obitelji i pomoći

građanima. Budući da važećim Zakonom nije omogućeno dodatno subvencioniranje stambenog kredita za maloljetnu djecu koja u trenutku podnošenja zahtjeva imaju manje od 18 godina, ova se mjera, koja se predlaže ovom izmjenom, smatra pozitivnim doprinosom smanjenju iseljavanja mladih obitelji. Kao što je navedeno, cilj Zakona je, između ostalog, i poticanje demografske obnove društva, odnosno poticanje povećanja obitelji novorođenom djecom. Odredbe važećeg Zakona o dodatnom subvencioniranju stambenog kredita za svako novorođeno dijete u razdoblju subvencioniranja kredita su mjere kojima se pridonosi ostvarenju ovog cilja. Gore naveden mjere ne odnose se na ispunjenje istih ciljeva, a s različitih osnova, i samim time predložene odredbe ovoga Zakona nisu diskriminirajuće. Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 18. travnja 2019. godine uputila Prijedlog zakona u Hrvatski sabor na prvo čitanje.

U istom dijelu Izvješća pod istom točkom i podtočkom na stranici 88, vezano uz zaštitu imovinskih prava djeteta navodi se kako je mali broj slučajeva u kojima se centri za socijalnu skrb odlučuju na pokretanje postupaka za određivanjem mjera za zaštitu imovine i imovinskih prava djeteta. Vlada Republike Hrvatske ističe da je odredbom članka 101. Obiteljskog zakona roditeljima ograničeno raspolaganje vrijednijom imovinom odnosno imovinskim pravima na način da je za isto potrebno odobrenje suda u izvanparničnom postupku. Ukoliko je centar za socijalnu skrb zaprimio prijavu o mogućoj ugroženosti imovinskih prava djeteta ili je o tome došao do takve informacije u bilo kojem postupku koji se vodi u centru za socijalnu skrb, dužan je predložiti sudu izricanje mjera za zaštitu imovinskih prava djece iz članka 178. Obiteljskog zakona, sukladno procjeni ugroženosti imovinskih prava djeteta. Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku osigurava kontinuirane edukacije stručnih radnika centara za socijalnu skrb u skladu s Godišnjim programom stručnog usavršavanja stručnih radnika u ustanovama socijalne skrbi. Također, Ministarstvo prati provedbu zakona i na zakonu donesenih propisa iz područja obiteljskopravne zaštite te pruža stručnu pomoć centrima za socijalnu skrb u svrhu unaprjeđenja kvalitete njihova rada.

U istom dijelu Izvješća na stranici 90, vezano uz predloženo rješenje da se od ovrhe u cijelosti izuzmu obiteljske mirovine koju djeca ostvaruju nakon smrti roditelja, Vlada Republike Hrvatske ističe da će Ministarstvo pravosuđa svakako razmotriti navedeni prijedlog te izvršiti dubinsku procjenu učinaka predloženog rješenja usmjerenu na podizanje razine zaštite dostojanstva ovršenika uz istodobno podizanje razine učinkovitosti ovršnog postupka i naplate ovrhovoditeljevog potraživanja.

U dijelu Izvješća pod točkom 2.6 „Kulturna prava, slobodno vrijeme i sport“ na stranici 95, navodi se da je prethodnih godina upozoravano na nedostatak odredbi koje bi regulirale zaštitu djece koja koriste usluge organizacija civilnog društva te da u tom smislu još uvijek nisu nastupile izmjene Zakona o udrugama, unutar kojih bi se, među ostalim, regulirala zaštita djece od osoba počinitelja kaznenih djela na štetu djece, standardi za obavljanje usluga za djecu, kao i nadzor rada. Vlada Republike Hrvatske ističe da navedena problematika nije predmet uređenja Zakona o udrugama (Narodne novine, br. 74/14 i 70/17). Navedeno pitanje ne može se riješiti izmjenama i/ili dopunama Zakona o udrugama, već se rješenje ukazano treba tražiti u mogućim izmjenama drugih propisa. Naime, Zakon o udrugama je opći propis koji za sve udruge s pravnom osobnošću, neovisno o području djelovanja i djelatnostima kojima se ostvaruju ciljevi osnivanja, na isti način uređuje pravni položaj, djelovanje, registraciju, financiranje, nadzor i dr., ako posebnim zakonom nije drukčije uređeno, a kako je to propisano u članku 1. stavku 1. Zakona o udrugama.

U dijelu Izvješća pod točkom 2.7 “Pravosudno zaštitna prava“ podtočkom 2.7.1 „Zaštita djeteta žrtve i svjedoka“ na stranici 102, navodi se da neki stručni suradnici županijskih i općinskih sudova koji pružaju podršku i pomoć djeci žrtvama i svjedocima kaznenih i prekršajnih djela, kao probleme ističu nedostatak prostornih uvjeta za rad, uključujući i posebne čekaonice za dijete kako bi se dijete zaštitilo od susreta s počiniteljem kaznenog djela. Slijedom navedenoga, a kao prijedlog za poboljšanje, pravobraniteljica za djecu iznosi kako je potrebno osigurati odgovarajuće tehničke, prostorne i kadrovske resurse za ispitivanje djeteta u svim pravosudnim postupcima (konferencijska veza, stručni kadrovi, posebne čekaonice za svjedoke). Vlada Republike Hrvatske ističe kako je Zaključkom Vlade Republike Hrvatske od 3. siječnja 2019. godine prihvaćen Akcijski plan za provedbu Nacionalne strategije razvoja sustava podrške žrtvama i svjedocima u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2020. godine. Mjerom 1.2.2. Osnivanje odjela za podršku žrtvama i svjedocima na svim županijskim sudovima i jačanje kapaciteta postojećih odjela za podršku planirano je osnivanje novih odjela za podršku žrtvama i svjedocima na svim županijskim sudovima te općinskim sudovima kao i dodatno zapošljavanje službenika u postojećim odjelima. Također planirano je osigurati prostore na sudovima za čekaonice i urede i potrebnu informatičku opremu, ali to će biti čekaonice koje su namijenjene svim žrtvama i svjedocima. Financijska sredstva predviđena su u okviru aktivnosti Ministarstva pravosuđa. Nadalje, izmjenama Sudskog poslovnika, do kraja II. kvartala 2019. godine propisat će se obaveza da svi novi sudovi moraju imati zasebne čekaonice za žrtve.

U istom dijelu Izvješća pod podtočkom 2.7.2 „Zaštita prava djece u sukobu sa zakonom“ na stranici 108 navodi se da uvjeti izvršenja mjere istražnoga zatvora za maloljetnike još uvijek nisu usklađeni sa standardima propisanim međunarodnim dokumentima i nacionalnim propisima, te se na stranici 110 navodi u prijedlozima za poboljšanja da je potrebno osnovati zatvorene zavodske ustanove za izvršavanje mjere istražnoga zatvora za maloljetnike te unaprijediti uvjete izvršenja mjere istražnog zatvora za maloljetnike. Vezano uz navedeno, Vlada Republike Hrvatske ističe da se prema podacima Ministarstva pravosuđa broj maloljetnika koji se nalaze u istražnom zatvoru tijekom posljednjih nekoliko godina konstantno kretao u pravilu od 30 do 40 maloljetnika godišnje. Prema preliminarnim podacima koji se prikupljaju za izradu godišnjeg izvješća niti u 2018. godini nije bilo značajnijeg odstupanja od ovoga trenda jer je tijekom 2018. godine istražni zatvor određivan prema maloljetnicima u 37 navrata. Unatoč činjenici djelomične povremene prenapučenosti nekih zatvora, maloljetnicima na izvršavanju mjere istražnog zatvora nastoje se osigurati uvjeti propisani Odlukom ministra pravosuđa o osnivanju jedinica za maloljetnike od 22. svibnja 2013. godine. Provođenjem navedene Odluke vodi se računa da se uvjeti izvršavanja istražnog zatvora za maloljetnike na najbolji mogući način usklade s Konvencijom o pravima djeteta i ostalim međunarodnim dokumentima koji propisuju postupanja u slučajevima lišavanja slobode maloljetnika koji su u sukobu sa zakonom. Ministarstvo pravosuđa će i nadalje inzistirati na dosljednoj primjeni navedene Odluke u svim zatvorima u kojima će se do osnivanja zatvorenih zavodskih ustanova izvršavati mjera istražnog zatvora određena maloljetniku. Također, u nadolazećem razdoblju posvetit će se dodatna pažnja oplemenjivanju, uređenju i prilagodbi ovih prostora kao i osiguravanju nastavka individualnog obrazovnog procesa maloljetnika (kada god je to moguće), te pružanju kontinuirane psihosocijalne podrške.

U istom dijelu Izvješća na stranici 109, navodi se da Zakon o sudovima za mladež predviđa da se, umjesto u istražni zatvor, maloljetnik privremenom mjerom može uputiti na smještaj u odgojnu ustanovu. Međutim, člankom 65. stavkom 1. Zakona o sudovima za mladež (Narodne novine, br. 84/11, 143/12, 148/13 i 56/15) propisano je da sud

može, na prijedlog državnog odvjetnika ili po službenoj dužnosti, nakon pribavljanja podataka od centra za socijalnu skrb, odlučiti da se maloljetnika u tijeku postupka privremeno stavi pod nadzor centra za socijalnu skrb radi pružanja pomoći i zaštite, ili da ga se privremeno smjesti u ustanovu socijalne skrbi. Navedeno je potrebno uskladiti i u dijelu Izvješća u kojem su navedeni prijedlozi za poboljšanja na stranici 110 Izvješća.

U istom dijelu Izvješća na stranici 110, navodi se da je nedovoljno stručnjaka za individualni rad s maloljetnicima uključujući i psihoterapiju te da nedostaju i kapaciteti za organizirano provođenje slobodnog vremena. Vlada Republike Hrvatske ističe kako Ministarstvo pravosuđa i Odgojni zavod u Turopolju ulažu izniman trud kako bi se povećao broj stručnjaka za individualni rad s maloljetnicima i organizaciju slobodnog vremena. Tome u prilog govori i činjenica da je upravo u svrhu unaprjeđenja postupanja i psihološke potpore maloljetnicima 2. siječnja 2017. godine, na radno mjesto višeg stručnog savjetnika-psihologa u Odjelu tretmana i obrazovanja maloljetnika u Odgojnom zavodu u Turopolju trajno premještena iskusna službenica Središnjeg ureda Uprave za zatvorski sustav i probaciju u Ministarstvu pravosuđa, kojoj je u opisu poslova upravo „razvoj preventivnih programa usmjerenih na rad s maloljetnicima te programa usmjerenih na rad s maloljetnicima sa specifičnim poteškoćama“, kao i „provođenje psihološkog savjetovanja i psiholoških tretmana maloljetnika“. Prepoznata je također i potreba osnaživanja kapaciteta za organizirano provođenje slobodnog vremena, s naglaskom na sportske aktivnosti koje su izuzetno važne osobama u ovoj životnoj dobi, te je 18. ožujka 2019. godine na radno mjesto višeg stručnog savjetnika - nastavnika tjelesnog odgoja u Odjelu tretmana i obrazovanja maloljetnika u Odgojnom zavodu u Turopolju, trajno premješten službenik iz Zatvora u Zagrebu.

U dijelu Izvješća pod točkom 2.8 „Sigurnost, nesreće i ugrožavajuće okruženje“, podtočkom 2.8.3 „Nestala djeca“ na stranici 116, vezano uz nestanak djece iz roditeljskog doma ili ustanova, Vlada Republike Hrvatske napominje kako Ministarstvo unutarnjih poslova, po zaprimljenoj obavijesti službene osobe objekata u nadležnosti ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi, nestanak djeteta evidentira u Nacionalni informacijski sustav i u Schengenski informacijski sustav II. Po dobivenim saznanjima o povratku djeteta u objekt ili nakon što dijete bude pronađeno na drugi način, evidencija se uredno ažurira.

U dijelu Izvješća pod točkom 4.1 „Prava djece pripadnika nacionalnih manjina“ na stranici 133, vezano uz prijedloge za poboljšanje, Vlada Republike Hrvatske ističe kako je Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u 2017. i 2018. godini u okviru programa IPA 2012 proveo projekt Istraživanje i prikupljanje baznih podataka za učinkovitu provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma čiji su rezultati javno prezentirani i objavljeni u publikaciji „Uključivanje Roma u hrvatsko društvo: istraživanje baznih podataka“. Nalazi istraživanja baznih podataka ne samo da su omogućili dugotrajno praćenje učinaka nacionalnog okvira integracije pripadnika romske nacionalne manjine već su i ponudili smjernice budućeg djelovanja tijelima središnje državne uprave, a koje su u skladu s preporukom pravobraniteljice za djecu koja se odnosi na potrebu uvođenja dužeg obveznog predškolskog programa za djecu pripadnike romske nacionalne manjine. Naime, važni nalazi u području obrazovanja uključuju i one koji govore o razlozima zbog kojih djeca pripadnici romske nacionalne manjine ne sudjeluju u predškolskom odgoju i obrazovanju, kao i podatke o broju mladih koji ispadaju iz sustava obrazovanja u srednjoj školi (70 % mladih ne pohađa srednju školu). Pretežito uvjerenje romskih roditelja prema kojem je vrtić izjednačen s uslugom čuvanja djece za zaposlene roditelje ne razlikuje se od pretežitog uvjerenja opće populacije, što se ogleda i u kriterijima prvenstva prilikom upisa, no svakako je uvjerenje koje

je potrebno mijenjati u pravcu doživljaja predškolskog odgoja i obrazovanja kao prava djeteta i procesa pripreme za školu. Stoga je Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, u okviru svoje nadležnosti i uz sredstva Europskog socijalnog fonda, a u okviru I faze projekta „Ispunjavanje preduvjeta za učinkovite politike usmjerene prema nacionalnim manjinama“, u razdoblju od 2019. do 2021. godine planirao provedbu niza aktivnosti usmjerenih promociji predškolskog obrazovanja, kao i prevenciji odljeva djece iz srednjoškolskog obrazovanja. Također, a u okviru svoje nadležnosti, te imajući u vidu podatke vezane uz siromaštvo djece pripadnika romske nacionalne manjine, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina planira tijekom 2020. godine objaviti otvoreni poziv usmjeren jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, organizacijama civilnoga društva i institucijama s javno-pravnim ovlastima. Jedan od prioriteta otvorenog poziva, ukupne vrijednosti preko 20 milijuna kuna bit će ujednačavanje životnih mogućnosti djece i mladih u koncentriranim romskim naseljima. Aktivnosti planirane u okviru ovoga prioriteta uključivat će podizanje znanja hrvatskoga jezika i opće pripremljenosti za školu djece u dobi od tri do šest godina, podizanja razine znanja informatičke pismenosti djece i mladih te poticanje uključivanja u izvannastavne aktivnosti, a što je u skladu s prijedlogom za poboljšanja pravobraniteljice za djecu da se poveća sufinanciranje potreba djece/učenika pripadnika romske nacionalne manjine, a koji se odnose samo na udžbenike i nastavna pomagala.

U dijelu Izvješća pod točkom 4.2 „Prava djece s problemima u ponašanju“ na stranici 134 navodi se općeniti komentar stanja zaštite djece s problemima u ponašanju u svim sustavima. Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku i UNICEF Hrvatska, pokrenuli su projekt za izradu diferenciranih tretmana za djecu i mlade s poremećajima u ponašanju koji se nalaze u ustanovama socijalne skrbi. Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu će provesti SWOT analizu u centrima za socijalnu skrb i ustanovama koja provode tretman djece i mladih s poremećajima u ponašanju. Očekuje se da će analiza biti gotova do jeseni 2019. godine te će se tada krenuti u daljnju fazu projekta koja uključuje izradu diferenciranih tretmana. Istovremeno, standardizirat će se postupak procjene stručnog tima centra za socijalnu skrb i stručnog tima ustanove koja provodi tretman. U okviru projekta planira se paket edukacija za stručne radnike centara za socijalnu skrb i domova za djecu s problemima u ponašanju. Ministarstvo će neovisno o projektu uspostaviti više standarde procjene poremećaja u ponašanju u centrima za socijalnu skrb na način da će se u suradnji s Edukacijsko-rehabilitacijskim fakultetom implementirati upitnici procjene poremećaja u ponašanju koji su prevedeni i pogodni za primjenu u svim institucijama, službama i tijelima koja se bave procjenom potreba i intervencija za djecu i mlade koja žive u rizičnim uvjetima ili već ispoljavaju određene probleme u ponašanju. Nakon prikupljenih odobrenja autora za korištenje upitnika provest će se edukacije stručnih radnika centra za socijalnu skrb za ispunjavanje upitnika koji rade na poslovima maloljetničke delinkvencije. Cilj je ujednačiti procjenu i postupanje stručnih radnika centra za socijalnu skrb.

Također, na stranici 137 Izvješća navodi se da se prilikom višemjesečnih neuspješnih pokušaja da se dijete smjeste u neki od domova, centri za socijalnu skrb za pomoć obraćaju Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, koje ih nerijetko uputi da su za smještaj nadležni centri za socijalnu skrb, a ne Ministarstvo. Vlada Republike Hrvatske navodi da Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu skrb ima ustrojene organizacijske jedinice koje pružaju stručnu podršku centrima za socijalnu skrb i domovima socijalne skrbi. Obraćanjem centra za socijalnu skrb istima je pružena stručna pomoć u vidu stručne podrške i upute o postupanjima.

U dijelu Izvješća pod točkom 4.3 „Prava djece čiji su roditelji u zatvoru“ na stranici 138, navodi se da mjeru istražnog zatvora određuje "istražni sudac", što ne odgovara terminologiji Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, broj 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17). Mjeru istražnog zatvora određuje sudac istrage.

Također, navodi se da i nadalje postoji problem nejednakosti djece u zatvorskom sustavu s obzirom na pravni status lišenja slobode njihovih roditelja. Vlada Republike Hrvatske ističe da odobravanje posjeta istražnim zatvorenicima-roditeljima u isključivoj je nadležnosti suca istrage, a učestalost i vremensko trajanje posjeta tijekom izvršavanja mjere istražnog zatvora u potpunosti je formalno regulirano Zakonom o kaznenom postupku i Pravilnikom o kućnom redu u zatvorima za izvršavanje istražnog zatvora.

Vežano uz navod pravobraniteljice za djecu koji se odnosi na Zakon o stečaju potrošača, Vlada Republike Hrvatske napominje kako je većina njenih primjedbi uvažena, a vezano uz dio o uzdržavanju, ističemo dio iz očitovanja na primjedbe Ureda pučke pravobraniteljice u Izvješću o provedenom savjetovanju - Savjetovanje o Nacrtu prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o stečaju potrošača, s Konačnim prijedlogom Zakona: „Prihvaćen je prijedlog u vezi s uzdržavanjem iz stečajne mase te se predlaže da uzdržavanje bude obveza stečajne mase. Nadalje, odredba o uzdržavanju iz stečajne mase o kojoj se odlučuje na ročištu je brisana iz Nacrta prijedloga jer se ona može primijeniti zbog odgovarajuće primjene Stečajnog zakona (Stečajni zakon u članu 179. ne propisuje da odluku o uzdržavanju iz stečajne mase vjerovnici donose na izvještajnom ročištu). Ujedno ukazujemo na to da navedeno nema veze s tijelima stečajnog postupka (pri čemu se vjerojatno misli na to da u postupku stečaja potrošača, kao tijelo postupka, nije propisano vjerovničko vijeće), jer Stečajni zakon propisuje da će odluku donijeti vjerovnici na ročištu – dakle, vjerovnici (koji ne moraju biti posebno tijelo postupka) i to na ročištu (ne mora biti izvještajno) koje sud može odrediti samo za tu svrhu.“

U dijelu Izvješća pod točkom 4.5 „Djeca u pokretu“ na stranici 150, vezano uz smještaj u prihvatni centar, Vlada Republike Hrvatske napominje da se djeci bez pratnje, u pravilu, usluga smještaja osigurava se u sustavu socijalne skrbi. Iznimno, ako je dijete bez pratnje tražitelj međunarodne zaštite i starije od 16 godina može se temeljem mišljenja posebnog skrbnika smjestiti u prihvatilište za tražitelje azila (npr. ako je u pratnji punoljetnog srodnika ili se ocjeni da je to u dobrobiti djeteta) gdje će mu se osigurati posebna prihvatna jamstva. Djeca s obitelji smještaju se u prihvatni centar samo u iznimnim slučajevima i na najkraće moguće vrijeme ako se povratak ne može osigurati na drugačiji način te ako je isto u njihovom najboljem interesu. Prilikom smještaja u prihvatni centar, obitelji s djecom smještaju se u poseban objekt za ranjive skupine koji je izgrađen sredstvima Europske unije i usklađen s najvišim standardima Europske unije. Također, obitelji se smještaju odvojeno od ostalih državljana trećih zemalja i u zasebne prostorije te im se na taj način omogućava privatnost.

Na okolnost uvjeta u prihvatnim centrima, Vlada Republike Hrvatske napominje kako su tranzitno prihvatni centri za strance Trilj i Tovarnik izgrađeni sredstvima Europske unije te usklađeni s najvišim standardima Europske unije.

Što se tiče zdravstvene zaštite, Vlada Republike Hrvatske ističe da pravo na zdravstvenu zaštitu djeteta bez pratnje koje je u statusu tražitelja međunarodne zaštite ostvaruje u istom opsegu kao i osigurana osoba iz obveznog zdravstvenog osiguranja.

Djeca tražitelji međunarodne zaštite ostvaruju pravo na obrazovanje u osnovnoj i srednjoj školi kao i djeca hrvatski državljani, s ciljem što uspješnije integracije u odgojno - obrazovni sustav i hrvatsko društvo. Postupak upisa u institucije predškolskog i školskog odgoja obavljaju službenici Ministarstva, za djecu koja su smještena u prihvatilištima za tražitelje azila u Zagrebu i Kutini, dok je za ostale nadležan centar za socijalnu skrb odnosno posebni skrbnik. Ministarstvo unutarnjih poslova je za potrebe provođenja postupka odobrenja međunarodne zaštite osiguralo prevoditelje za većinu jezika kojima se koriste tražitelji. Također, Ministarstvo unutarnjih poslova kontinuirano radi na pronalasku novih prevoditelja, pogotovo kada se pojavi tražitelj koji razumije jedino jezik za koji Ministarstvo unutarnjih poslova nema osiguranog prevoditelja. Uz to, tada se koriste i druge opcije, poput prevodenja putem video linka s prevoditeljima iz država članica Europske unije.

Netočno se navodi kako u prihvatilištu za tražitelje azila u popodnevним satima nisu prisutni stručni radnici. Naime, projektom Ministarstva unutarnjih poslova „Psihosocijalne usluge i podrška tražiteljima međunarodne zaštite u okviru Fonda za azil, migracije i integraciju“, a kojeg provodi Hrvatski Crveni križ, njihovi djelatnici (socijalni radnici i psiholozi) prisutni su i u popodnevним satima u svrhu redovitog provođenja projektom predviđenih aktivnosti. U prihvatilištu djeluju i druge nevladine organizacije koje temeljem sporazuma o suradnji s Ministarstvom unutarnjih poslova provode različite aktivnosti, kao što je primjerice pomoć i podrška djeci u učenju i pisanju zadaće, a koje neke od njih također obavljaju u popodnevним satima.

Suprotno navodima kako velik broj djece nema osobni identifikacijski broj te da ih je, zbog toga, nemoguće upisati u e-Maticu, Vlada Republike Hrvatske ističe da je suradnjom Ministarstva financija, odnosno Porezne uprave i Ministarstva unutarnjih poslova riješen problem dodjeljivanja osobnog identifikacijskog broja tražiteljima međunarodne zaštite na način da se broj može odrediti i dodijeliti na temelju informatičke razmjene podataka između Ministarstva unutarnjih poslova i sustava osobnoga identifikacijskog broja u Poreznoj upravi. Ministarstvo unutarnjih poslova, u pravilu, ne izdaje osobni identifikacijski broj svim tražiteljima međunarodne zaštite već onima koji su ostvarili pravo na rad na temelju Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti te djeci za potrebe upisa u školu.

U vezi prijedloga za poboljšanje „Osigurati ukidanje lišavanja slobode djece i obitelji iregularnih migranata u zakonodavstvu i praksi te takvim ranjivim skupinama osigurati alternativni smještaj otvorenog tipa“, Vlada Republike Hrvatske navodi da je mogućnost lišavanja slobode predviđena Direktivom o povratku pod određenim okolnostima. Svi objekti za smještaj (objekt za smještaj ranjivih skupina u sklopu prihvatnog centra za strance, Tranzitno prihvatni centar za strance Trilj i Tranzitno prihvatni centar za strance Tovarnik) izgrađeni su sredstvima Europske unije te ispunjavaju potrebne uvjete za smještaj ranjivih osoba i obitelji s djecom. Takav se smještaj određuje na najkraće moguće vrijeme na način da se osigurava jedinstvo obitelji, privatnost obitelji, djeci se osiguravaju slobodne aktivnosti, igra i rekreacija sukladna dobi. U prihvatnim centrima je osigurana zdravstvena zaštita te je omogućen pristup obrazovanju u skladu s dužinom boravka.

U vezi prijedloga za poboljšanje da se omogući djeci iregularnim migrantima, smještenoj u prihvatne centre, pohađanje osnovnog obrazovanja, Vlada Republike Hrvatske napominje da je djeci smještenoj u prihvatne centre omogućen pristup obrazovanju.

Također, na stranici 150 Izvješća, navodi se nedostatak specijaliziranih smještajnih kapaciteta za djecu strane državljanke bez pratnje zakonskog zastupnika. Vlada Republike Hrvatske naglašava činjenicu da su za smještaj djece stranih državljanke bez pratnje predviđene i jedinice organiziranog stanovanja kao prihvatljivog oblika smještaja, a ne samo domovi za djecu s problemima u ponašanju (kod djece koja su starija od 14 godina). Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku kontinuirano radi na mjerama poboljšanja uvjeta i zaštite djece bez pratnje. U tijeku je izrada novog Zakona o socijalnoj skrbi koji treba stupiti na snagu 1. siječnja 2020. godine kojim će se sveobuhvatnije regulirati pitanje prijema, procjene i smještaja djece bez pratnje, a u skladu sa smjernicama EU i Protokola o postupanju prema djeci bez pratnje, kojim se propisuje kontaktne točke za prijem i procjenu, a radi sveobuhvatne zaštite i integriranog pristupa djeci bez pratnje.

U dijelu Izvješća pod istom točkom na stranici 151 navodi se nepodudarnost statističkih podataka o broju djece bez pratnje između tijela koja bi toj djeci trebala pružiti zaštitu. Vlada Republike Hrvatske napominje kako je svojom Odlukom od 28. veljače 2019. godine osnovala Međuresorno povjerenstvo za zaštitu djece bez pratnje. Slijedi prva sjednica čija tema će između ostalog, biti i uspostavljanje metodologija razmjene podataka. U ovom trenutku i Ministarstvo unutarnjih poslova i Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku u okviru svojih nadležnosti vode evidencije koje se odnose na djecu bez pratnje.

Nadalje, na istoj stranici Izvješća navode se teškoće u sustavu skrbništva i potpune skrbničke zaštite za djecu strane državljanke bez pratnje zakonskog zastupnika. Vlada Republike Hrvatske ističe da je Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku dalo uputu centrima za socijalnu skrb, sukladno članku 240. stavku 1. točki 7. Obiteljskog zakona, prema kojem djetetu stranom državljaninu ili djetetu bez državljanstva koje se bez pratnje zakonskoga zastupnika zatekne na teritoriju Republike Hrvatske, da centar za socijalnu skrb imenuje posebnog skrbnika. Smještajem u ustanovu ili udomiteljsku obitelj djetetu bez pratnje imenuje se skrbnik, sukladno člancima 224. i 225. Obiteljskog zakona. Sukladno Protokolu o postupanju prema djeci bez pratnje, posebni skrbnik imenuje se tijekom postupka identifikacije koji vodi policijski službenik u PU/PP uz sudjelovanje prevoditelja, stručnog radnika centra za socijalnu skrb i/ili posebnog skrbnika. Poseban skrbnik/skrbnik štiti djetetova prava i interese, redovito kontaktira i posjećuje dijete, vodi brigu da o tome da se sve odluke donose u najboljem interesu djeteta, da dijete bez pratnje ima odgovarajuću skrb, smještaj, prehranu, odjeću i obuču te zdravstvenu zaštitu sukladno propisima o zdravstvenoj zaštiti stranaca. Poseban skrbnik/skrbnik radi na trajnijem rješenju u interesu djeteta bez pratnje, savjetujući ga u pogledu ostvarivanja pojedinih prava. Ima obvezu pomoći djetetu bez pratnje u ostvarivanju kontakata s organizacijama civilnog društva koje provode aktivnosti usmjerene na podršku strancima te ovlast poduzimati sve mjere sa svrhom zaštite djece. Od strane istog Ministarstva prate se postupanja kod imenovanja i razrješenja posebnih skrbnika/skrbnika. Osim navedenoga, u tijeku je izrada curriculuma treninga i organizacija edukacije za osobe iz sustava socijalne skrbi o postupanjima prema djeci bez pratnje.

Nadalje, Vlada Republike Hrvatske ističe kako je Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u 2018. godine u okviru projekata sufinanciranih iz sredstava Europske unije (Potpora provedbi politike za integraciju migranata – IPA-FFRAC 2012 i Jačanje

sustava za integraciju osoba kojima je potrebna međunarodna zaštita – Fond za azil, migracije i integraciju), provodio edukacije i treninge namijenjene jačanju sustava zaštite djece kojima je odobrena međunarodna zaštita i djece u pokretu, s naglaskom na senzibilizaciju stručnih djelatnika te podršku odgojno-obrazovnim ustanovama za uključivanje djece migranata:

- trening o programiranju/planiranju integrativnih sadržaja u obrazovnom sustavu, koji je obuhvaćao teme prava djece migranata, specifičnosti i izazove planiranja integrativnog pristupa obrazovanju djece migranata te primjere dobre prakse integrativnog/uključujućeg obrazovanja migranata, održan je 23. i 24. siječnja 2018. godine za 21 sudionika iz Ministarstva znanosti i obrazovanja i Agencije za odgoj i obrazovanje te savjetnika i suradnika u osnovnim i srednjim školama
- tema zaštite djece bez pratnje obrađena je u okviru regionalnih tribina o načinima prevladavanja prepreka integraciji osoba kojima je potrebna međunarodna zaštita, koje su za ukupno 235 sudionika, stručnih djelatnika iz područja obrazovanja, socijalne skrbi i obrazovanja, održane u razdoblju od travnja do lipnja u 6 gradova (Sisak, Slavonski Brod, Zadar, Karlovac, Varaždin i Rijeka)
- radionice za djecu osnovnoškolskog uzrasta na temu uključivanja djece migranata u odgojno-obrazovni sustav održane su u suradnji sa 17 škola iz 6 gradova u kojima je planiran smještaj osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita s ukupno 963 sudionika. Cilj radionica bio je povećati razumijevanje izazova s kojima se suočavaju djeca migranti te razviti ideje o uspostavi komunikacije i podržavajućeg odnosa. Na temelju radionica izrađena je brošura Dječja pitanja o izbjeglištvu – i kako na njih odgovoriti
- senzibilizacijska izložba crteža djece migranata na temu njihove prošlosti, sadašnjosti i budućnosti izložena je u Muzeju suvremene umjetnosti od 4. do 20. lipnja 2018. godine, te ju je organizirano posjetilo 144 učenika zagrebačkih škola
- panel rasprava Uključivanje djece tražitelja i nositelja međunarodne zaštite u odgojno-obrazovni sustav: Analize politika i primjeri dobre prakse, na temu politika u odgojno-obrazovnoj integraciji, te izazova i primjera dobre prakse, održana je 19. lipnja 2018. godine za 48 sudionika.

U razdoblju od 2019. do 2021. godine Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina planira nastavak aktivnosti senzibilizacije stručnih djelatnika sustava obrazovanja, socijalne skrbi i zdravstva za pitanja integracije djece kojima je odobrena međunarodna zaštita. U okviru svoje nadležnosti i uz sredstva Fonda za azil, migracije i integraciju, planira se provedba edukacijskih i senzibilizacijskih aktivnosti usmjerenih prema stručnoj i općoj javnosti. Zamišljena je provedba edukacijskih aktivnosti na temu izazova integracije i međuresorne suradnje za oko 280 sudionika iz 19 gradova, što će uključivati i teme izazova u radu s djecom u pokretu. Također, planira se nastavak suradnje sa školama u gradovima u kojima se osigurava smještaj osobama kojima je odobrena međunarodna zaštita. Planira se održavanje specijaliziranog treninga za predstavnike 25 škola iz 19 gradova na temu senzibilizacije lokalnih zajednica za izazove integracije osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita, financiranje provođenje lokalnih senzibilizacijskih akcija te organizacija konferencije na temu participacije djece i mladih u lokalnim zajednicama. Planirani broj djece i mladih koji bi sudjelovali u ovim aktivnostima je između 200 i 250, pri čemu je planirano uključivanje što većeg broja djece kojima je odobrena međunarodna zaštita. Planirani projekt u visokoj je fazi pripreme te se u 2019. godine očekuje početak projekta.

U dijelu Izvješća u poglavlju 5. „Preporuke“ pod točkom 5.4 „Imovinska prava“ na stranici 168, vezano uz način isplate obiteljskih mirovina u situacijama kada postoji više korisnika obiteljske mirovine te dolazi do povrede prava i interesa djece, Vlada

Republike Hrvatske napominje kako je prema Zakonu o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, broj: 157/13, 33/15, 120/16, 18/18 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 62/18 i 115/18) mirovina jedinstvena cjelina, čija se svota izračuna tako da se osobni bodovi pomnože s mirovinskim faktorom i aktualnom vrijednošću mirovine. Mirovinski faktor za određivanje obiteljske mirovine ovisi o broju korisnika obiteljske mirovine te o kojem članu obitelji koji ima prava na mirovinu se radi, a svota se izračunava bez određivanja dijelova, osim u slučajevima propisanim u članku 74. navedenog Zakona. Naime, prema navedeno članku podjela obiteljske mirovine moguća je samo u slučaju kada članovi obitelji koji ostvaruju pravo na obiteljsku mirovinu žive odvojeno.

U dijelu Izvješća u poglavlju 5. „Preporuke“ pod točkom 5.5 „Ranjive skupine“ na stranici 168, vezano uz zaštitu djece stranih državljana bez pratnje roditelja, u cilju razvijanja mreže podrške stručnjacima koji se svakodnevno skrbe o djeci bez pratnje pravobraniteljica preporučuje da Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku imenuje osobu koja bi svojim stručnim znanjem pomagala u prevladavanju međuresornih teškoća s kojima se suočavaju stručnjaci u radu s djecom, kao i da u međuresorne povjerenstvo za zaštitu djece bez pratnje uključe predstavnike Ministarstva rada i mirovinskog sustava. Vlada Republike Hrvatske navodi da je imenovala Međuresorno povjerenstvo za zaštitu djece bez pratnje koje će djelovati pri Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku. Točkom 13. Protokola za postupanje za djecu bez pratnje određeno je da Povjerenstvo čine predstavnici Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, Ministarstva zdravstva, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva znanosti i obrazovanja, Ureda za ljudska prava i nacionalnih manjina, UNHCR-a; UNICEF-a te predstavnici organizacija civilnog društva. Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku prati problematiku djece bez pratnje i pruža podršku stručnim radnicima centara za socijalnu skrb i ustanova u kojima su smještena djeca strani državljanima bez pratnje zakonskog zastupnika.

U odnosu na isti dio Izvješća, Vlada Republike Hrvatske ističe kako novi Protokol o postupanju prema djeci bez pratnje u 14 poglavlja razrađuje razna pitanja u pogledu djece bez pratnje kao što su: nadležna tijela u postupanju, postupci koji prethode smještaju, smještaj djece bez pratnje, zdravstvena zaštita, međunarodna zaštita, privremeni boravak iz humanitarnih razloga, uključivanje u odgojno-obrazovni sustav, traženje članova obitelji, postupak povratka, postupanje u slučaju sumnje na trgovanje ljudima, itd. Zakonom o međunarodnoj i privremenoj zaštiti i predmetnim Protokolom, načelo najboljeg interesa djeteta određeno je kao temeljno načelo postupanja s djecom stranim državljanima bez pratnje koji izraze namjeru za međunarodnu zaštitu kroz čitav postupak odobravanja međunarodne zaštite, prihvata i smještaja, zdravstvenu zaštitu, uključivanje u obrazovni sustav i integraciju.

Što se tiče prostornog odvajanja djece od ostalih korisnika smještaja u Prihvatilištu za tražitelje azila u Zagrebu, Vlada Republike Hrvatske ističe kako su obitelji s djecom te djeca bez pratnje, u pravilu, smještene u posebno krilo objekta. Međutim, u ovom trenutku u tijeku je završna faza rekonstrukcije i adaptacije Prihvatilišta za tražitelje azila u Zagrebu s ciljem poboljšanja uvjeta smještaja i rada, te je privremeno smanjen kapacitet s 600 na 360 mjesta. Vlada Republike Hrvatske ističe kako su u prihvatilištima u svakom trenutku prisutni djelatnici zaštitarske tvrtke koji osiguravaju sigurnost i zaštitu objekta i korisnika.

Vezano za probleme ostvarivanja prava na spajanje obitelji maloljetnika bez pratnje kojima je odobrena međunarodna zaštita u Republici Hrvatskoj i preporuke pojednostavljivanja ostvarivanja spomenutog prava, nije jasno u kojem pogledu i u kojoj

mjeri preporučeno pojednostavljivanje postupka treba biti uspostavljeno. Vlada Republike Hrvatske ističe kako su uvjeti za podnošenje i odobrenje zahtjeva za privremenim boravkom u svrhu spajanja obitelji s osobama pod međunarodnom zaštitom propisani Zakonom o strancima, a u skladu s preporučenim okvirima naznačenima u Direktivi 2003/86/EZ Vijeća Europske unije od 22. rujna 2003. godine. Cilj same Direktive je da se omogući zaštita obitelji, zasnivanja i očuvanja obiteljskog života, posebno za osobe koje su u izbjegličkoj situaciji, no da se pritom uzmu u obzir mjere i nacionalni propisi država članica koje se odnose na kontrolu vanjskih granica i upravljanje imigracijskim postupcima država članica. Proces podnošenja i odobrenja zahtjeva je kompleksan budući da je potrebno razmotriti sve pravne, sigurnosne i ostale vezane aspekte te je Vlada Republike Hrvatske mišljenja da je nužno provesti sve zakonske provjere i procedure na dobrobit javnog poretka, nacionalne sigurnosti i javnog zdravlja Republike Hrvatske.

U dijelu Izvješća pod točkom 6.1 „Obrazovanje“, na stranici 175. navodi se: „U postupku donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, ponovili smo svoje prethodno dane prijedloge. Predložili smo da se ne uvode nova načela odgoja i obrazovanja, već da se zadrže postojeća te da se svoj djeci omogući pohađanje međupredmetnih i/ili interdisciplinarnih tema i/ili modula koji doprinose ostvarenju najboljeg interesa i prava djeteta zajamčenih Konvencijom o pravima djeteta.“

U odnosu na navedeno, Vlada Republike Hrvatske ističe da je Ministarstvo znanosti i obrazovanja donijelo odluke o uvođenju međupredmetnih tema: Osobni i socijalni razvoj, Poduzetništvo, Učiti kako učiti, Građanski odgoj i obrazovanje, Održivi razvoj, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije i Zdravlje u sve škole, za sve učenike. Međupredmetne teme su sastavni dio provođenja Kurikularne reforme i od jeseni 2019. godine provodit će se u školama u Republici Hrvatskoj. Poveznice na kurikulumne međupredmetnih tema nalaze se na stranici Ministarstva znanosti i obrazovanja, na poveznici <https://mzo.hr/hr/rubrike/medupredmetne-teme>.

Vlada Republike Hrvatske napominje kako prema najnovijim rezultatima Education and Training Monitora 2018. i istraživanju provedenom na uzorku od 53.000 učenika u 14 država/teritorija članica EU, hrvatski učenici postižu rezultate po području građanskih kompetencija na razini država koje pripadaju u kategoriju učenika s višom razinom građanskih kompetencija (dostupno na poveznici: [018-education-and-training-monitor-country-analysis.pdf](#)).

Vezane uz preporuke pravobraniteljice, Vlada Republike Hrvatske napominje da će se tijekom kurikularne reforme posebna pažnja posvetiti unaprjeđivanju profesionalnih kompetencija za provedbu građanskog odgoja i obrazovanja, pripreme stručnih materijala i uklanjanja rodnih stereotipa u obrazovnim materijalima.

U dijelu Izvješća pod točkom 6.5 „Imovinska prava“ na stranici 182 vezano za područje zaštite prava djece u ovršnim postupcima, Vlada Republike Hrvatske ističe da je u skladu s osnovnim ciljem da se postupci prisilnog ostvarenja i osiguranja tražbina urede uvažavajući najviše europske standarde i postojeće vrijednosti hrvatskog pravnog sustava, 2. studenoga 2017. godine osnovana Radna skupina za izradu Ovršnog zakona pri Ministarstvu pravosuđa. Radna skupina sastavljena od pravnih stručnjaka do predstavnika svih zainteresiranih strana (socijalni partneri, ovrhovoditelji, ovršenici) je analizirala važeći zakonski okvir i komparativna rješenja drugih država članica Europske unije te u skladu s najboljom praksom dala prijedloge kojima se redefiniraju osnovni instituti ovršnog prava

Republike Hrvatske. Osnovni cilj novog Ovršnog zakona jest uravnotežiti postojeći sustav ovrhe te ga novim rješenjima dodatno unaprijediti uvažavajući sve potrebe da se ovršni postupak provodi brzo, učinkovito i ekonomično te da se štiti dostojanstvo ovršenika i osigura da provedba za njega bude što manje nepovoljna. Napominjemo kako će nova zakonodavna rješenja ovršnog postupka uključiti u najvećoj mogućoj mjeri zaštitu dostojanstva i prava djeteta kao osobito ranjivog sudionika u ovršnim postupcima.

U istom dijelu Izvješća na stranici 183 vezano uz navod da prijedlozi pravobraniteljice za djecu u odnosu na Zakon o stečaju potrošača nisu uvaženi, Vlada Republike Hrvatske ističe kako je većina primjedbi pravobraniteljice za djecu uvažena.

U dijelu Izvješća pod točkom 8.4. „Prihvatilište za tražitelje azila i Prihvatni centar za migrante“ na stranici 207, vezano uz pritužbe o postupanju prema dvije afganistanske obitelji koje su bile smještene u Tranzitno prihvatnom centru za strance Tovarnik, Vlada Republike Hrvatske navodi da je Ministarstvo unutarnjih poslova o tome dostavilo detaljna pisana očitovanja odborima Hrvatskoga sabora te Uredu zastupnice Republike Hrvatske pri Europskog sudu za ljudska prava. Tijekom boravka u Tranzitno prihvatnom centru za strance Tovarnik, navedenim obiteljima je kontinuirano pružana medicinska i psihosocijalna pomoć kao i svaka druga pomoć koja je bila potrebna. Tranzitno prihvatni centar Tovarnik su, u više navrata, obilazili predstavnici državnih tijela, međunarodnih organizacija, organizacija civilnog društva, odvjetnici obitelji te Vlada Republike Hrvatske navedenu optužbu smatra neutemeljenom.

U dijelu Izvješća u poglavlju 13. „Ustroj i financijsko poslovanje“ na stranici 256, pod točkom 13.2 „Financijsko poslovanje“ navedeno je kako je proračun Pravobranitelja za djecu u 2018. godini iznosio 5.301.006,00 kuna, a izvršen je s 5.020.643,55 kuna što predstavlja 95% planiranih rashoda. Rashodi na aktivnosti A739000 Zaštita, praćenje i promicanje prava djece planirani su u iznosu od 5.167.264 kuna te izvršeni u iznosu od 4.888.096,11 kuna (95%). Rashodi na projektu K739001 Informatizacija ureda planirani su u iznosu od 27.400,00 kuna te izvršeni u cijelosti. Za tekući projekt T739011 Stanje prava djece u Republici Hrvatskoj-perspektiva, postignuća i izazovi Pravobranitelja za djecu (evaluacija i strategija) bilo je planirano 106.342,00 kuna dok je izvršeno 105.147,44 kuna (98,88%). Uvidom u podatke sustava Državne riznice utvrđeno je da su financijski pokazatelji o planiranim i utrošenim sredstvima Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2018. godinu vezani uz sredstva za rad Pravobranitelja za djecu, prikazani u predmetnom Izvješću u dijelu 13. Ustroj i financijsko poslovanje, 13.2. Financijsko poslovanje u skladu s podacima Ministarstva financija.

Vezano uz dostavljenu Izjavu o fiskalnoj odgovornosti za 2018. i pripadajuće Upitnike o fiskalnoj odgovornosti, Vlada Republike Hrvatske napominje kako je člankom 12. Uredbe o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila (Narodne novine, br. 78/11, 106/12, 130/13, 19/15 i 119/15) propisano da čelnici obveznika koji su izravno odgovorni Hrvatskom saboru dostavljaju navedenu dokumentaciju uz godišnje Izvješće o radu, radi provjere njihova sadržaja. Shodno tome, Vlada Republike Hrvatske ističe kako provjeru sadržaja Izjave o fiskalnoj odgovornosti i pripadajućeg Upitnika o fiskalnoj odgovornosti provodi Hrvatski sabor sukladno članku 12. stavku 3. Uredbe o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila.

U dijelu Izvješća pod poglavljem 14 „Zaključak“ na stranici 258, Vlada Republike Hrvatske daje načelnu primjedbu koja se odnosi na iznesene zaključke te opću

ocjenu sveobuhvatnog stanja u području zaštite djece i ostvarenog napretka, primjerice navodi se da se u usporedbi sa zemljama članicama Europske unije, Republika Hrvatska nalazi pri dnu ljestvice te navodi da „kada važno mjere, inicijative i procese usmjerene unapređivanju prava djece koje su poduzete, odnosno propuštene u 2018. još uvijek bilježimo negativnu bilancu“. Iz navedenog nije razvidno temeljem kojih argumenata su iznesene tvrdnje da Republika Hrvatska nije ostvarila zadovoljavajući napredak niti je dostavljen usporedni prikaz u odnosu na druge europske države kojima bi se tvrdnje dodatno pojasnile.

Za svoje predstavnike koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Nadu Murganić, ministricu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, Mariju Pletikosu i Margaretu Maderić, državne tajnice u Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, Žarka Katića, državnog tajnika u Ministarstvu unutarnjih poslova, dr. sc. Kristiana Turkalja, državnog tajnika u Ministarstvu pravosuđa, prof. dr. sc. Branku Ramljak, državnu tajnicu u Ministarstvu znanosti i obrazovanja, te dr. sc. Maju Vučinić-Knežević i Ivicu Bošnjaka, pomoćnike ministricu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, Antu Delipetra, pomoćnika ministra unutarnjih poslova, Vedranu Šimundžu Nikolić, pomoćnicu ministra pravosuđa i Lidiju Kralj, pomoćnicu ministricu znanosti i obrazovanja.

PRIGLASJENIK

mr. sc. Andrej Plenković